

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2021 m. kovo 31 d. Nr. 4D-2020/1-1375
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – VTPSI) Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento (toliau vadinama – Departamentas) pareigūnų veiksmų, netinkamai išnagrinėjus skundą dėl galimai neteisėtai Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos išduoto statybą leidžiančio dokumento.

2. Pareiškėjas skunde nurodė:

2.1. VTPSI Departamento 2020 m. rugsėjo 9 d. rašte Nr. 2D-12565 (toliau vadinama – Atsakymas), kuriuo atsakyta į 2020 m. liepos 6 d. skundą, nurodyta, kad 2020 m. birželio 29 d. statybą leidžiantį dokumentą Nr. LSNS-21-200629-00350 Savivaldybės administracija išdavė teisėtai, be pažeidimų.

2.2. Daugiau kaip du mėnesius rengtas atsakymas surašytas biurokратиškai, yra nepagrįstas, prieštaraujantis aukštesnės galios teisės aktams, viešajam interesui bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 13 punkte nustatytam išsamumo principui. Šiuos savo teiginius Pareiškėjas argumentuoja taip:

2.2.1. nors Atsakyme teigiama, kad projektiniai sprendiniai atitinka Savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T-71 patvirtinto detaliojo plano (toliau vadinama – DP) sprendinius, nepaaiškinta, kodėl neatsižvelgta į konkrečius nukrypimus nuo DP sprendinių (papildomų, DP nenumatytų, susisiekimo sistemų įrengimas);

2.2.2. Atsakyme abstrakčiai nurodyta, kad statinio projektuotojas ir bendrosios projekto ekspertizės vadovas prisiima atsakomybę už tai, kad statinio projektas atitinka teisės aktų reikalavimus. Atsakyme nėra informacijos, kodėl šiuo atveju projekte neprivaloma laikytis STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 p. nustatytų reikalavimų dėl automobilių stovėjimo vietų minimalių atstumų iki langų, nors pati VTPSI konsultacijose akcentavo šių reikalavimų privalomumą (išrašas iš VTPSI 2019 m. balandžio 15 d., registracijos Nr. 7D-902, atsakymo į pateiktą užklausą). Tokiu būdu VTPSI visiškai atsiriboja nuo įstatymų leidėjo institucijai nustatytos prievolės vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme deleguotas funkcijas (10 straipsnio 3 ir 4 punktai) patikrinti, ar visi (šiuo atveju – konkretūs Pareiškėjo skunde nurodyti) projekto sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus, nes tiek statinio projektuotojas, tiek bendrosios projekto ekspertizės vadovas gali tiek suklysti, tiek priimti neteisingus / neteisėtus sprendinius dėl neteisėto poveikio ar kitų priežasčių, o vadovaujantis tokia VTPSI pozicija jų veiksmai visais atvejais yra nekvestionuoti ir neginčytini viešojo intereso gynimo prasme. Manytina, jog būstus statomame

name įsigiję asmenys taip pat turi teisėtą ir pagrįstą lūkesčių tikėtis, kad namas statomas besąlygiškai laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų, ypač susijusių su sveikatos apsauga nuo išorinių triukšmo ir taršos šaltinių (automobilių);

2.2.3. Atsakyme nepagrįstai ir sąmoningai klaidinančiai teigiama, kad, *vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ ir organizuojant ne vieną, o kelis susirinkimus, apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą statytojas registruotais laiškais privalėjo informuoti kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus arba šią informaciją pateikti stende*. Tokia aukščiau nurodyto reglamento 65² punkto formuluotė įsigaliojo tik nuo 2020 m. balandžio mėnesio (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. D1-179 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“ pakeitimo“). Tuo tarpu įsakymo redakcijos, galiojusios abiejų projektinių pasiūlymų svarstymų metu, t. y. 2019 m. ir 2020 m. vasario mėn., 65² punkte buvo aiškiai numatyta, kad, kaip ir nurodoma Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skunde, *„Jeigu visuomenės supažindinimui su parengtais projektiniais pasiūlymais organizuojamas ne vienas, o keli susirinkimai, apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje, o statytojas registruotais laiškais informuoja kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus“*. Kaip jau buvo minėta, 2020 m. liepos 6 d. skunde, tai padaryta nebuvo, todėl toks pažeidimas laikytinas imperatyvių teisės aktų nuostatų pažeidimu. Pažeidimas, kuris padarytas pažeidžiant imperatyviasias teisės aktų nuostatų normas, negali būti laikomas nereikšmingu ir formaliu pažeidimu, nes jis pažeidžia viešąjį interesą, ir šio pažeidimo pagrindu priimti (patvirtinti) teisės aktai neatitinka nustatyto teisinio reguliavimo ir yra neteisėti bei naikintini (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) byla Nr. eA-732-438/2019);

2.2.4. Atsakyme taip pat nepagrįstai ir sąmoningai klaidinančiai teigiama, kad sprendimas dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams galėjo būti skundžiamas administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui, nors jau Pareiškėjo skunde buvo aiškiai nurodyta, kad teismų suformuota praktika, jog pritarimas projektiniams pasiūlymams laikytinas tarpinio procedūrinio pobūdžio sprendimu, nesukeliantiu jokių teisinių pasekmių, todėl negali būti administracinės bylos nagrinėjimo dalyku (LVAT administracinės bylos Nr. AS-1246-822/2015, e2S-660-227/2018); administracinės bylos nagrinėjimo dalyku gali būti tik teisines pasekmes sukeliantis administracinis aktas – statybą leidžiantis dokumentas.

2.3. Atsižvelgiant į šiame skunde išdėstytą aplinkybių visumą, manytina, kad VTPSI pareigūnai Pareiškėjo skundą tyrė ypač biurokратиškai, nespėdė jų kompetencijai priklausančių klausimų bei netinkamai atliko savo pareigas, Atsakyme pateikdami visą eilę sąmoningai klaidinančių teiginių, kas rodo arba ypatingą pareigūnų nekompetenciją, arba sąmoningą teisės aktų nesilaikymo toleravimą.

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolieriaus iširti ir nustatyti, ar tokį Atsakymą parengę pareigūnai tinkamai atliko savo tarnybines pareigas; jei pareigūnų pažeidimai atliekant pareigas būtų nustatyti, kreiptis į įstaigos vadovą arba aukštesnę pagal pavaldumą instituciją (Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją) dėl tarnybinių (drausminių) nuobaudų jiems skyrimo bei imtis kitų priemonių, būtinų viešojo intereso gynimui.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Pareiškėjo **2020 m. liepos 6 d.** kreipimesi į VTPSI rašoma:

„Savivaldybės administracija 2020 m. birželio 29 d. išdavė statybą leidžiantį dokumentą

Nr. LSNS-21-200629-00350, leidžiantį statyti daugiabutį namą adresu <...>, Kaunas.

Aplinkinių namų gyventojai aktyviai dalyvavo projektinių pasiūlymų pristatyme ir teikė pastabas (paminėtina, kad šiuo atveju Savivaldybės administracijai buvo teikti du prašymai pritarti projektiniams pasiūlymams – 2019 m. lapkričio 12 d., reg. Nr. IS „Infostatyboje“ PSP-100-191112-03010, bei 2020 m. vasario 14 d., reg. Nr. PSP-100-200214-00393). **Abu kartus Savivaldybės administracija projektiniams pasiūlymams pritarė, nors į suinteresuotos visuomenės pateiktas pastabas iš esmės atsižvelgta nebuvo.** Taip pat paminėtina, kad **kai kurios pastabos buvo paremtos VTPSI konsultacijų medžiaga, bet ir šis faktas nei projektuotojų, nei Savivaldybės administracijos neįtikino panaikinti teisės aktams prieštaraujančius sprendinius.**

Su visomis suinteresuotos visuomenės teiktomis pastabomis susipažinti ir įvertinti, ar projektuotojai pagrįstai jas ignoravo, VTPSI specialistai gali susipažinti IS „Infostatyba“, todėl čia jos nekartojamos ir dėl didelės apimties kopijos nepridedamos. Paminėtini tik keletas svarbiausių faktų:

1) *Techninio projekto rengėjai reikšmingai nukrypo nuo Savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T-71 patvirtintų DP sprendinių, planuodami įrengti galiojančiame DP nenumatytas papildomas susisiekimo sistemas (privažiavimus prie automobilių stovėjimo vietų), kurios DP rengimo ir tvirtinimo metu buvo privalomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas.* Net jei projektuotojų paaiškinimas, kad „veja“ nėra DP sprendinys, būtų teisingas, tai *nesuteikia teisės jos vietoje įrengti susisiekimo sistemas, tegu ir pavadinant jas „kiemo aikštele“, nes pagal savo funkcinę paskirtį jos yra būtent susisiekimo sistemos.* **Vadovaujantis Lietuvos Respublikos suformuota teismų praktika, techninio projekto sprendinių prieštaravimai detaliojo plano sprendiniams apsprendžia Statybą leidžiančio dokumento neteisėtumą ir yra pagrindas jį naikinti** (LVAT byla Nr. A-525-62-11).

2) Projektuotojams antro viešo susirinkimo metu pakartotinai priminus, kad atstumų nuo automobilių stovėjimo vietų iki pastato langų privaloma laikytis visais atvejais, jie *informavo* (UAB „Y“ 2020 m. vasario 12 d. raštas Nr. R327-02, patalpintas IS „Infostatyba“ kaip gautų pasiūlymų įvertinimas), kad *projektinių pasiūlymų sprendinys tikslinamas ir po namu bus įrengti uždari garažai; tai buvo pakartota net dvejose pasiūlymų vertinimo vietose.* Tačiau **techniniame projekte, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, paliktas ankstesnis sprendinys – atvira automobilių stovėjimo aikštelė namo pirmame aukšte.** Tokiu būdu buvo pažeisti tiek STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 p. nustatyti reikalavimai dėl automobilių stovėjimo vietų minimalių atstumų iki langų, tiek Statybos įstatymo 24 str. 3 dalies ir STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 7.2 p. nustatyti reikalavimai rengiant projektą vadovautis projektiniais pasiūlymais.

Galimai projektuotojai šį sprendinį dar kartą pakeitė be jokių viešinio procedūrų, kai jiems elektroniniu laišku suinteresuotiems asmenims atsiuntus aukščiau minėtą raštą Nr. R327-02 buvo atkreiptas dėmesys, kad tokiu atveju atsiradus naujoms patalpoms sklypo užstatymo intensyvumas tampa nebe jų apskaičiuotas (ir toliau deklaruojamas) 1,1, o didesnis kaip 1,2, t. y. didesnis nei leidžiama pagal Kauno miesto Bendrąjį planą. Nors DP patvirtintas sklypo užstatymo intensyvumas siekia 1,9, Lietuvos Respublikos teismų suformuota praktika (LVAT administracinės bylos Nr. A-2468-662/2016, Nr. eA-732-438/2019) teigia, kad konkretaus žemės sklypo užstatymo intensyvumas negali būti didesnis už užstatymo intensyvumo rodiklį, nurodytą Bendrajame plane; Bendrasis teritorijos planas pagal hierarchiją yra aukštesnės galios teritorijų planavimo dokumentas lyginant su teritorijos DP. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 7.1 p. nustatyti reikalavimai rengiant projektą, be kita ko, vadovautis teritorijų planavimo dokumentais, todėl šiuo atveju sklypo užstatymo intensyvumą naujai projektuojamam pastatui riboja būtent pagal hierarchiją aukštesnis Bendrasis planas, o ne detalusis.

3) **Visuomenės supažindinimas su projektiniais pasiūlymais vyko neskaidriai, pažeidžiant imperatyvius teisės aktų reikalavimus.** Kadangi, kaip jau minėta, buvo organizuojamas daugiau kaip vienas susirinkimas, vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 65² p., apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą statytojas

registruotais laiškais privalėjo informuoti kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus. Mano turimoms žiniomis, **nė vienas iš paminėtų subjektų tokiu būdu apie pakartotinį viešą susirinkimą informuotas nebuvo.**

4) **Projekte yra ir kitų neatitikimų teisės aktams, kaip pvz.: nepakankamas automobilių stovėjimo vietų skaičius žmonėms su negalia** (suapvalinta iš 2,32 aritmetiškai į mažąją pusę, nors Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ tokia galimybė nenumatyta), **pagal sklypo parametrus akivaizdžiai neįmanoma įrengti dviračių stovėjimo vietų, atitinkančių STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ nustatytus reikalavimus ir kt.**

Kadangi didžioji dalis projekto sprendinių aplinkinių gyventojų interesus pažeidžia tik netiesiogiai, o savo esme jie yra viešojo intereso pažeidimai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos suformuota teismų praktika (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2018 m. rugpjūčio 20 d. nutartis byloje e3K-3-198-969/2018), **patys kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento panaikinimo gyventojai neturi galimybių, kaip netinkami ieškovai.** Taip pat nebuvo kreipiamasi dėl Savivaldybės administracijos pritarimų projektiniams pasiūlymams apskundimo, nes, nors STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 68 p. **teoriškai numatyta galimybė tokį sprendimą apskusti, tačiau Lietuvos Respublikos teismų suformuota praktika, jog pritarimas projektiniams pasiūlymams laikytinas tarpinio procedūrinio pobūdžio sprendimu, nesukeliančiu jokių teisinių pasekmių, todėl negali būti administracinės bylos nagrinėjimo dalyku** (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo [teisėjų kolegijos 2015 m. lapkričio 4 d. nutartis] administracinės bylos Nr. AS-1246-822/2015, e2S-660-227/2018); administracinės bylos nagrinėjimo dalyku gali būti tik teisines pasekmes sukkeliantis administracinis aktas – statybą leidžiantis dokumentas.

Vadovaudamasis aukščiau išdėstytu bei Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu ir VTPSI nuostatais, prašau Jūsų patikrinti, ar minėtas statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, ir imtis kitų būtinų viešojo intereso gynimo priemonių, jei pažeidimai išduodant statybą leidžiantį dokumentą būtų nustatyti.“

5. VTPSI Departamento **2020 m. rugpjūčio 4 d.** rašte Nr. 2D-10579 Pareiškėjui nurodyta:

„[...]

Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracijos paprašė pateikti papildomas išvadas ir informaciją, kuri nėra pateikta Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, todėl Jūsų skundo nagrinėjimo laikas yra pratęsiamas. Apie priimtus sprendimus informuosime papildomai.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas:

- 1) Per vieną mėnesį nuo sprendimo gavimo Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka;
- 2) Per vienerius metus VTPSI Departamento direktoriui Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo ir Taisyklių nustatyta tvarka.“

6. VTPSI Departamento **2020 m. rugsėjo 9 d.** rašte Nr. 2D-12565 Pareiškėjui nurodyta:

„Informuojame, kad pagal Jūsų skundą, vadovaudamiesi Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, patikrinome Savivaldybės administracijos 2020 m. birželio 29 d. išduoto statybą leidžiančio dokumento Nr. LSNS-21-200629-00350 (toliau – Leidimas), leidžiančio statyti daugiabutį gyvenamąjį namą <...>, Kauno m., išdavimo teisėtumą. Patikrinimo metu nustatyta, kad pagal UAB „Y“ parengtą projektą „Daugiabučio gyvenamojo namo <...>, Kauno m., statybos projektas“ Nr. 327 (toliau – Projektiniai sprendiniai) Leidimas išduotas teisėtai, be pažeidimų.

Atsižvelgus į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 2 dalį detalieji planai galioja neterminuotai arba tol, kol parengiami ir patvirtinami juos keičiantys to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentai, Projektiniai sprendiniai atitinka DP, patvirtinto

Savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T-71 „Dėl žemės sklypo <...> detaliojo plano patvirtinimo“ ir įregistruoto Teritorijų planavimo dokumentų registre (TPD reg. Nr. T00018505), sprendiniams.

Pažymime, kad Projektinius sprendinius privalo parinkti kompetentingas projektuotojas, prisiimdamas atsakomybę, kad statinio projektas atitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas, nes tokia prievolė jam nustatyta Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nurodyta, jog statinio projektuotojas, pasirašydamas statinio projektą, prisiima atsakomybę, kad statinio projektas atitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas. Statinio projekto bendroji ekspertizė įvertina, kaip Projektiniuose sprendiniuose yra įgyvendinti projekto (visų jo dalių), kaip vientiso techninio dokumento, kaip statinio ir jo dalių, inžinerinių sistemų, statinio ir statybos sklypo reikmes tenkinančių inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų, statybos sklypo tvarkymo projekto sprendiniai atitinka Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus, kitus statybos teisės aktų nustatytus reikalavimus, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, reikalavimus, taip pat projekto sprendinių tarpusavio ryšį ir suderinamumą. Bendrosios projekto ekspertizės vadovas, pasirašydamas 2020 m. balandžio 21 d. bendrosios ekspertizės aktą Nr. 62-1-20 (<https://planuojustatyti.lt>), savo parašu patvirtino pateiktą projekto (projekto dalies) patikrinimo ir įvertinimo ar statinio (jo dalies) techninės būklės patikrinimo ir įvertinimo rezultatų teisėtumą ir pagrįstumą, prisiimdamas atsakomybę už ekspertizės kokybę nurodydamas, kad Projektinius sprendinius galima tvirtinti.

Pažymime, kad visuomenės supažindinimo su visuomene tvarka nurodyta statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ VIII skyriuje. Organizuojant ne vieną, o kelis susirinkimus, apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje, o statytojas šią informaciją pateikia stende arba apie tai registruotais laiškais informuoja kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus. Sprendimą dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams priima Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, o vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36 straipsniu, jo priimtas sprendimas gali būti skundžiamas administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.

Informuojame, kad šio dokumento ir statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo akto originalai yra elektroniniai dokumentai, jų registracijos data ir numeris nurodyti elektroninio dokumento nuorašo metaduomenų kortelėje.

Šis raštas gali būti skundžiamas Regionų apygardos administraciniam teismui (A. Mickevičiaus g. 8A, 44312 Kaunas) per vieną mėnesį nuo sprendimo gavimo Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

7. Seimo kontrolieriaus atliekamo tyrimo metu VTPSI pateiktais duomenimis:

„[...]

Informuojame, kad Savivaldybės administracija 2020 m. birželio 29 d. išdavė statybą leidžiantį dokumentą (toliau vadinama – SLD), suteikiantį teisę statytojui UAB „Z“ (toliau – Statytojas) įgyvendinti projektuotojo UAB „Y“ parengtą statinio techninį projektą „Daugiabučio gyvenamojo namo <...>, Kaune, statybos projektas“ Nr. 327 (toliau – Projektas), <...>, Kaune.

SLD patikrinimą atliko Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiasis specialistas K. J., vykdydamas 2020 m. liepos 13 d. VTPSI viršininko įsakymo

Nr. 1V-125 „Dėl tikrintinų statybą leidžiančių dokumentų 2020 m. III ketv. patikrinimo planų patvirtinimo“ pagrindu 2020 m. liepos 17 d. DVIS „Avilys“ suformuotą užduotį Nr. 6033246 (terminas 2020 m. rugsėjo 18 d.).

Atlikus patikrinimą, 2020 m. rugsėjo 8 d. surašytas SLD išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo aktas Nr. SLD-20-200908-00097 (toliau – SLD patikrinimo aktas), kuriame konstatuota, kad SLD išduotas teisėtai.

Tuo tarpu Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. pateiktas skundas dėl galimai neteisėtai išduoto SLD (VTPSI reg. 2020 m. liepos 7 d. Nr. 3D-1813) (toliau – skundas), DVIS „Avilys“ suformuota užduotimi Nr. 6015965 „Prašau parengti atsakymą“ pavestas vykdyti Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei I. V.

Atsižvelgiant į jai pavestą nagrinėti skundą, 2020 m. rugsėjo 9 d. VTPSI Departamento raštą Nr. 2DS-12565 „Dėl Jūsų skundo“ parengė ir jį pavizavo nurodyta VTPSI darbuotoja – Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė, I. V., o pasirašė tuo metu Departamento direktorių pavadavęs Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vedėjas A. R.

[...] gavus Pareiškėjo skundą, jis buvo pavestas vykdyti Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei I. V., tuo tarpu SLD patikrinimo akto surašymas, susiklosčius netipinėms aplinkybėms, – kitu nurodytu (ne skundo) pagrindu – VTPSI Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajam specialistui K.J.

Nagrinėjant skundą, kaip matyti iš VTPSI dokumentų valdymo informacinės sistemos „Avilys“ (toliau – DVIS „Avilys“), 2020 m. rugpjūčio 3 d. buvo parengtas ir užregistruotas privalomasis nurodymas Nr. PN-927 (toliau vadinama – Privalomasis nurodymas) Savivaldybės administracijai.

[...]

Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiasis specialistas K. J., kaip jau buvo minėta, atlikęs planinį patikrinimą, 2020 m. rugsėjo 8 d. IS „Infostatyba“ užregistravo SLD patikrinimo aktą.

Išnagrinėjus Pareiškėjo skundą ir su juo susijusius dokumentus bei atsižvelgiant į SLD patikrinimo aktą, VTPSI Departamento atsakymas Pareiškėjui buvo pateiktas 2020 m. rugsėjo 9 d.

[...] galutinio atsakymo į Pareiškėjo skundą pateikimo terminas suėjo 2020 m. rugsėjo 1 d., tačiau atsakymas buvo pateiktas 2020 m. rugsėjo 9 d., t. y. 6 darbo dienomis vėliau nustatyto termino.

Pažymėtina, jog nagrinėjimas užsitęsė dėl poreikio surinkti ir įvertinti su Pareiškėjo skundu susijusią informaciją, būtiną ir SLD tikrinimo procedūros atlikimui.

[...] kadangi Teritorijų planavimo registre nėra įkelti DP sprendiniai, dėl reikalingos papildomos informacijos pateikimo VTPSI yra raštu pasikreipusi į Savivaldybės administraciją, todėl dėl projektinių sprendinių atitikties DP sprendiniams bus pasisakyta gavus prašomą informaciją iš Savivaldybės administracijos ir ją įvertinus.

[...] gavus nurodytą papildomą informaciją iš Savivaldybės administracijos, VTPSI Departamentas išsamiai pasisakys ir dėl nurodytų nukrypimų nuo STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reglamentavimo.

[...]

Departamento atsakyme aprašyta skundo nagrinėjimo metu negaliojanti statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 65² formuluotės dalis dėl informacijos pateikimo stende. Pažymėtina, jog dėl nurodyto Pareiškėjo skundo punkto patikslintas atsakymas Pareiškėjui taip pat bus pateiktas Departamento raštu.

[...]

Nagrinėjant asmenų skundus ne dėl VTPSI, o dėl kitų subjektų, veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo trečiojo skirsnio

nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Priežiūros įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas ir Taisyklės.

Taigi, rengiant skundžiamą VTPSI departamento atsakymą, nurodant apskundimo tvarką buvo vadovautasi nurodytu reglamentavimu, tuo tarpu dėl Pareiškėjo skunde išdėstytos Teismų pozicijos VTPSI nėra įgaliota pasisakyti.

Papildomai akcentuotina, kad atsižvelgiant į Pareiškėjo skundo turinį bei įvertinus tai, kad SLD patikrinimo aktu nustatyta, jog SLD išduotas teisėtai, skundžiamą Departamento atsakymą rengusi darbuotoja, nenustatė pagrindo tenkinti Pareiškėjo prašymą imtis kitų būtinų viešojo intereso gynimo priemonių, jei pažeidimai išduodant statybą leidžiantį dokumentą būtų nustatyti ir jo netenkino [...].“

[...]

Pažymėtina, jog, atsižvelgiant į SK raštuose bei Pareiškėjo skunde išdėstytą medžiagą bei įvertinus kitą tyrimo metu surinktą informaciją, VTPSI inicijuotas Departamento skundžiamą atsakymą rengusiai darbuotojai tarnybinio nusižengimo tyrimas.

Atsiprašome, jog dėl itin didelio Vidaus tyrimų skyriaus darbo krūvio atsakymą teikiame vėlesniu nei planuota terminu. [...].“

8. VTPSI duomenimis, „DVIS „Avilys“ 2021 m. vasario 10 d. buvo registruotas pranešimas apie tarnybinį nusižengimą Nr. 1G-6 VTPSI darbuotojai I.V. VTPSI Vidaus tyrimų skyriuje vykdant tarnybinio nusižengimo tyrimą iki 2021 m. kovo 23 d. buvo numatytas I. V. paaiškinimo įvertinimas.

9. Pareiškėjo skunde nurodytas Lietuvos architektų rūmų **2017 m. rugpjūčio 21 d.** raštas Nr. S17/08/164 Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai dėl reglamentuotų atstumų taikymo, kuriame nurodyta:

„Šiuo metu Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos įstatymo projektas „Dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų“ Nr. 17-323 (toliau – Įstatymo projektas), kuris numato 1992 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ Nr. 343 (toliau Nutarimas) nuostatų perkėlimą į Įstatymą.

„*Įstatymo projekte, palyginus su galiojančiu Nutarimu, nebelieka nuostatų dėl norminių atstumų tarp statinių ir (ar) įrenginių (pvz.: atstumų nuo automobilių saugyklų iki pastatų ar Nutarime nurodytų teritorijų ribų). Šie atstumai, atsižvelgiant į poveikio aplinkai rizikos ir pasekmių lygį, iki pateikto teisės akto įsigaliojimo turi būti nustatyti žemesnės galios teisės aktuose (žr. Įstatymo projekto Aiškinamąjį raštą)*“.

Tokiu būdu ir Nutarimo 68 punktas, nustatantis požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių, techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų atstumus, bus apibrėžtas Statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinimo pakeitimo“ (toliau Reglamentas), pastarojo 123 punkto redakciją keičiant (papildant). Minėtas Reglamento 123 punktas šiuo metu yra tokios redakcijos:

„*Nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių-darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti atstumai, ne mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ [5.6].*“

Šis apibrėžimas, jeigu jis liktų po šio punkto pakeitimo ir toliau, turi vieną esminį trūkumą – čia nėra aiškiai nurodyta, ar atstumai nurodyti iki greta esančių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų, ar ir iki to paties sklypo pastatų langų, kuriems ir numatytos aikštelės, langų.

Analogiškas neapibrėžtumas Reglamente iki 2014.12/22 Nr. DI-933 pakeitimo egzistavo ir

124 punkte, kuriame buvo įtvirtintas toks reglamentavimas – „*Atstumai nuo požeminių ir pusiau požeminių (jeigu juose nėra langų) garažų sienų neregamentuojami, tačiau turi būti išlaikyti atstumai nuo įvažiavimo ir išvažiavimo vartų ir ventiliacijos šachtų iki gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų – ne mažiau kaip 15 m.*“ Minėtu įsakymu Nr. DI-933 neapibrėžtumas buvo ištaisytas, ir šiandien Reglamento 124 punktą išdėstytas taip – „*Atstumai nuo požeminių, pusiau požeminių ir pirmuosiuose aukštuose įrengtų uždaro tipo garažų sienų neregamentuojami, tačiau turi būti išlaikyti atstumai nuo įvažiavimo ir išvažiavimo vartų ir ventiliacijos šachtų iki greta esančių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų – ne mažiau kaip 15 m.*“

Manome, kad toks patikslinimas turi atsirasti ir redaguojant Reglamento 123 punktą („[...] *iki greta esančių kito sklypo gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų*“). Tai išspręstų Reglamento traktavimo dviprasmybę ir jo taikymą perteklinių reikalavimų kryptimi.

Urbanizuotose teritorijose projektuojant, pvz.: **daugiabučius gyvenamuosius namus, reikalavimas numatyti tokį pat parkavimo aikštelės (pastato priklausinys) atstumą nuo savo pastato, kaip ir nuo greta esančio**, reikalauja nepagrįstai didelių sklypų arba poreikio visas parkavimo vietas planuoti požeminėse aikštelėse. Ir viena, ir kita nepagrįstai sukelia statybos kaštus, riboja taikyti optimalų užstatymo intensyvumą miestų centrinėse dalyse. Kita vertus, didesnių sklypų atsiradimą centrinėse miestų dalyse ir taip riboja esamas užstatymas, o požeminių aikštelių įrengimas, pvz.: pajūrio teritorijose, dėl aukšto gruntinio vandens lygio apskritai yra neįmanomas.

Dėl aukščiau išvardintų priežasčių **siūloma, redaguojant Reglamento p. 123, numatyti aprašomąją dalį** taip:

„Nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimo į juos iki **greta esančių** kito sklypo gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių–darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti šie atstumai: (*atstumų lentelė kaip Nutarime*).“

10. Pareiškėjo skunde nurodytame išraše iš VTPSI 2019 m. balandžio 15 d. (registracijos Nr. 7D-902) atsakymo į pateiktą prašymą pateikti konsultaciją rašoma:

„[...]“

Teikiame nuomonę pagal VTPSI kompetenciją dėl Jūsų klausimo, atsižvelgdami į 2019 m. kovo 18 d. paklausime (reg. Nr. 7D-902) nurodytus duomenis. Remiantis statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkto nuostatomis, nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių–darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas). Konkretūs atstumai nurodyti Nutarimu patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 68 punkte. Kadangi nė viename iš minėtų teisės aktų nėra nustatyta aplinkybių, kurioms esant būtų galima sumažinti Nutarimu patvirtintame dokumente nustatytus atstumus nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių–darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų, manome, kad visais atvejais (taip pat ir tais, kai aikštelės laikytinos namo priklausiniais) privalu išlaikyti reglamentuotus minimalius atstumus. [...]“

11. Informacija, susijusi su pateiktomis pastabomis projektiniams pasiūlymams:

11.1. *Atsakymai į gautas pastabas dėl daugiabučio gyvenamojo namo, <...>, Kaune, projektinių pasiūlymų:*

„PRIEDAS Nr. 5

1. *Dėl galimo trečiųjų asmenų teisėtų interesų pažeidimo koreguojant želdynų ir automobilių stovėjimo vietų išdėstymą.*

Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, 320 p. nustato, kad detaliojo plano sprendinių koregavimas neturi pažeisti ar suvaržyti teisės aktuose garantuojamų ir saugomų trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų labiau, negu iki tokių korekcijų atlikimo, arba turi būti gauti šių asmenų rašytiniai sutikimai (susitarimai) dėl detaliojo plano sprendinių koregavimo. <...> sklypo DP, patvirtintame Savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T-71, buvo nustatyta, kad sklype želdynai užims 46 proc. viso sklypo, ir kad didžioji dalis automobilių parkavimo vietų bus įrengtos požeminėje parkavimo aikštelėje, antžeminėje aikštelėje numatant tik 15 automobilių stovėjimo vietų, jas visas įrengiant vakarinėje (<...> gatvės) pusėje. T. y. joks automobilių eismas į rytus, šiaurę ar pietus nuo statybos zonos nebuvo suplanuotas. UAB „Y“ parengtame pakoreguotame detalijame plane (pastato techniniame projekte) numatoma, kad apželdinama sklypo dalis užims tik minimalius privalomus 30 proc. sklypo, **visos 64 automobilių stovėjimo vietos įrengiamos antžeminėje aikštelėje, beveik pusė jų (28 vietos) sklypo rytinėje (priešingoje nei gatvė) pusėje, tai yra nesilaikant STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 233 p. nustatyto reikalavimo saugyklą įrengti arčiausiai gatvės** (pažymėtina, kad patvirtintame DP šis reikalavimas buvo įvykdytas). Manome, kad ženklus želdynų plotų sumažinimas pakeičiant juos automobilių stovėjimo vietomis ir stovėjimo vietų perkėlimas į priešingą nuo gatvės pusę pažeidžia aplinkinių namų gyventojų teisę ir teisėtus interesus į sveiką, saugią ir švarią aplinką, ne blogesnę nei buvo nustatyta tvirtinant DP, todėl tokioms korekcijoms turėjo būti gauti aplinkinių sklypų (bent korekcijų tiesiogiai paveiktų <...>, <...> ir <...>) gyventojų atstovų rašytiniai sutikimai.

ATSAKYMAS:

1.1. Atsakydami į šiuos teiginius, visų pirma atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad Projektiniais pasiūlymais nėra vykdoma DP koregavimo procedūra techninio projekto rengimo metu, numatyta Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8. Informuojame Jus, kad galiojančiam DP realizuoti dar 2008 m. gruodžio 11 d. buvo išduotas statybos leidimas Nr. 38-3GN838-762 (toliau – Statybos leidimas), kuris taip pat yra galiojantis (STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 (įsigaliojo 2010 m. spalio 1 d.) 45 punkte nustatyta: iki 2010 m. spalio 1 d. išduotų galiojančių statybos leidimų galiojimo terminas automatiškai pratęsiamas neribotam terminui neatliekant papildomų procedūrų). Atsižvelgiant į tai, kad **numatome pakeisti kai kuriuos esminius projekto sprendinius, kuriems realizuoti išduotas minėtas statybos leidimas**, o taip pat į tai, kad daugiabučiai gyvenamieji pastatai yra visuomenei svarbių statinių sąrašė, vykdomame numatomo projektavimo visuomenės informavimo procedūrą (Statybos įstatymo 37 straipsnio 1 dalis).

1.2. Visų antra, pažymime, kad Statybos įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje yra įtvirtinta pareiga statinį statyti ir pastatyti, o statybos sklypą sutvarkyti taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas. Tai reiškia, kad, jei statyba yra vykdoma nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, ji yra teisėta, o priešingi asmenų teiginiai turi būti pagrįsti konkrečiomis teisės normomis, kurių nėra laikomasi.

1.3. Visų trečia, nurodome, kad, remiantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 332 punktu, galiojančiuose detaliuosiuose planuose, parengtuose pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį teisinį reguliavimą, vartotų sąvokų turinys turi būti suvokiamas pagal tuo metu galiojusį teisinį reguliavimą. Į tai turi būti atsižvelgiama, aiškinant DP. Pažymime, kad pagal DP rengimo metu galiojusias Detaliųjų planų rengimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-239, želdynų sprendiniai buvo numatomi tik kai planuojamoji teritorija yra svarbi kraštovaizdžio apsaugos, urbanistiniu, architektūriniu ar paveldosaugos požiūriu (44 p.). Kadangi DP suplanuota teritorija neatitiko nurodytų kriterijų, želdynų sprendinys ir nebuvo nustatytas DP. Jokių želdynų rodiklių nėra

nurodyta DP pagrindiniame brėžinyje, nors remiantis Detaliųjų planų taisyklių 38.2 ir 39.1 punktais, jame turėjo būti pateikti visi teritorijai nustatomi reglamentai ir jų parametrai. Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. D1-151, kurioje buvo nustatyti reikalavimai detaliųjų planų reglamentų žymėjimui (galiojo DP rengimo metu), aiškiai nurodyta, kad papildomi teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimai (tokie kaip želdynai) turėjo būti nurodomi pagrindiniame brėžinyje – reglamentų parametrų lentelėje nurodant raidę (a, b ar kitą, atsižvelgiant į tai, kiek papildomų reikalavimų buvo nustatoma) ir aprašant brėžinyje (9 punktas). Kaip jau minėta, **jokios informacijos apie nustatomą minimalią želdynų ploto normą DP pagrindiniame brėžinyje nėra.**

Žymėjimas „veja“ nebuvo numatytas Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijoje, todėl negali būti laikomas želdynų žymėjimu. Juo labiau kad šis teisės aktas apskritai nenumatė grafinio želdynų žymėjimo. Konkrečios sklypo vietos, kuriose įrengiami želdynai, parenkamos statinio projekto rengimo metu.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad DP Aiškinamajame rašte yra pateikti skaičiavimai, pagrindžiantys, kad sklype yra paliekama pakankamai neužstatytos vietos privalomam normatyviniam želdynų plotui įrengti. Tačiau **nurodytas rodiklis nėra papildomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo reglamento parametras, į kurį privaloma atsižvelgti vykdant projektavimą.** Juo labiau nėra pagrindo teigti, kad želdynų išdėstymas yra susietas su „vejais“ ar kokiu nors kitu žymėjimu. Vykdydami Daugiabučio gyvenamojo namo <...>, Kaune, statybos projekto keitimą, turime teisę numatyti 30 proc. sklypo apželdinimą, nes šis rodiklis atitinka Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694, nustatytą minimalų priklausomųjų želdynų plotą daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijoms.

1.4. Visų ketvirta, atkreipiame Jūsų dėmesį, kad **automobilių stovėjimo vietos taip pat nėra DP sprendinys.** Tiek DP pagrindiniame brėžinyje, tiek ir Aiškinamajame rašte yra nurodytas apytikslis butų skaičius – apie 73. Automobilių stovėjimo vietų skaičius yra tiesiogiai susietas su numatomu įrengti butų skaičiumi. Atsižvelgiant į šį apytikslį butų skaičių paskaičiuotas ir apytikslis stovėjimo vietų poreikis remiantis statybos techniniu reglamentu bei apytikslis jų plotas. Šių skaičiavimų tikslas – pagrįsti galimybę tokio dydžio sklype statyti atitinkamo dydžio daugiabutį namą pagal formulę, kuri buvo nustatyta statybos techniniame reglamente STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 705 (11 punktas). Pastebėtina, **kad ši teisės norma negalioja 2007 m. vasario 7 d., todėl ir šie skaičiavimai nebėra aktualūs.**

1.5. Vis dėlto, atsižvelgdami į Jūsų nuogąstavimus ir siekdami atliepti Jūsų lūkesčius dėl planuojamo užstatymo, kurie susiformavo anksčiau vykdyto projektavimo metu, **atsižvelgiame į Jūsų pasiūlymą ir padidiname sklype įrengiamų priklausomų želdynų plotą iki ankstesnio rodiklio – 48 proc.** Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos apraše numatyta teisė įrengti želdynus ne tik ant sklypo paviršiaus, bet ir kitais būdais, pvz.: apželdinant stogus (5.4.1 p.). Šia teise ketiname pasinaudoti. Konkrečius sprendinius numatome parinkti techninio projekto rengimo metu.

1.6. Visų penkta pažymime, kad Projektiniuose pasiūlymuose numatę didesnę želdynų plotą, **keičiame ir automobilių stovėjimo vietų kiekį ir išdėstymą.** Sumažiname numatomų įrengti butų skaičių pastate iki 59 ir **atsižvelgdami į norminius reikalavimus,** nurodytus statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933, **Projektiniuose pasiūlymuose numatome 59 automobilių stovėjimo vietų įrengimą. Numatomas stovėjimo vietų išdėstymas yra nurodytas atnaujintame Projektinių pasiūlymų brėžinyje [...].**

1.7. Pastebime, kad Jūsų teiginys dėl tariamo statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 233 punkto pažeidimo – „įvažiavimai iš gatvės į automobilių saugyklą turi būti kuo trumpesni, o pati saugykla – arčiausiai gatvės“, pastebime, kad šios normos

nepažeidžia nei Projektinių pasiūlymų redakcija, kurią pristatėme viešo svarstymo metu, nei atnaujintos redakcijos Projektiniai pasiūlymai. **Sklype numatome įrengti minimalų privalomą automobilių stovėjimo vietų skaičių. Stovėjimo vietų išdėstymas atitinka schemas, nurodytas statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.** **Automobilių patekimas į sklypą iš viešosios<...> gatvės numatomas toje pačioje vietoje, kaip ir DP.** Vidinės sklypo susisiekimo komunikacijos planuojamos atsižvelgiant į šiuos sprendinius.

1.8. Informuojame, kad, jei vėlesniuose projektavimo etapuose bus priimtas sprendimas grįžti prie ankstesnių leistinių teisės aktais atitinkančių DP želdynų ir stovėjimo vietų išdėstymo sprendinių, pakartotinai atliksime visuomenės informavimo procedūras.

2. Dėl automobilių stovėjimo vietų įrengimo.

Projekte numatyta, kad **didžioji dalis automobilių stovėjimo vietų bus įrengta po pastatu dalinai atviroje aikštelėje (pirmame aukšte), likusios – iki 8 m atstumu iki namo.** STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 231 p. nustatyta, kad antžeminė sklypo ribose automobilių saugykla projektuojama pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reikalavimus. STR 2.06.04:2014 123 p. nustatyta, kad nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų langų turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl Specialių žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“. LRV nutarimo Nr. 343 68 p. lentelėje nustatyti minimalūs atstumai priklausomai nuo mašinų skaičiaus. Kai mašinų skaičius yra 10 ir mažiau, minimalus atstumas turi būti 10 m, kai mašinų skaičius 11–50, minimalus atstumas turi būti 15 m. **Įvertinus UAB „Y“ parengtą sklypo schemą, akivaizdu, kad nei viena automobilio stovėjimo vieta nenumatyta įrengti reikalavimus atitinkančiu atstumu.**

Pažymėtina, kad kartais taikoma praktika šiuos atstumus vertinti tik gretimuose sklypuose esančių pastatų (trečiųjų asmenų interesų apsaugos) atžvilgiu neatitinka galiojančio teisinio reguliavimo. Tai turi būti žinoma ir architektams, nes Lietuvos architektų rūmai 2017 m. rugpjūčio 21 d. raštu Nr. S17/08/164 „Dėl STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkto patikslinimo (pridedama) kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją su prašymu patikslinti minimą 123 punktą, kad atstumai būtų vertinami iki greta esančių kito sklypo gyvenamųjų namų langų, tačiau šis punktas nėra pakeistas, todėl nustatyti minimalūs atstumai nuo aikštelių privalo būti išlaikomi visų pastatų, net ir tų, kurių priklausiniai yra, atžvilgiu. Tokios pozicijos laikosi ir VTPSI, atsakydama į pateiktą užklausą (atsakymas pridedamas). Kad aukščiau minėti atstumai skirti ne tik trečiųjų asmenų, bet ir paties namo gyventojų apsaugai nuo oro taršos užtikrinti, papildomai patvirtina ir to paties STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 230, 234 ir 235 punktai – jeigu automobilių saugykla būtų projektuojama pačiame pastate kaip pastato funkcinė dalis (garažas), turėtų būti suprojektuota pakankama garso ir automobilių dujų bei kitos oro taršos izoliacija. Kadangi suprojektuotos pusiau atviros automobilių stovėjimo vietos pirmame pastato aukšte, akivaizdu, kad jokios automobilių dujų taršos izoliacijos nėra ir būti negali.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad dėl kraštinių šalia pastato numatomų įrengti automobilių stovėjimo vietų (sklypo šiaurinėje ir pietinėje pusėse) patekimo prie pastato ir automobilių parkavimo vietų, įrengtų sklypo rytinėje pusėje, kelias susiaurinamas iki maždaug 3,5 m, kai turėtų būti ne siauresnis kaip 5,5 m (STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 187 p.).

ATSAKYMAS:

2.1. Projektinių pasiūlymų versijoje, pristatytoje viešo susirinkimo metu, **numatytu automobilių aikštelių atstumai iki gretimų gyvenamųjų pastatų langų yra išlaikomi.** Atnaujintos Projektinių pasiūlymų versijos sprendiniai taip pat yra teisėti. Atsižvelgiant į tai, kad automobilių stovėjimo vietų skaičius atnaujintoje versijoje yra 59, atstumas iki gyvenamųjų pastatų langų turi būti 15 metrų. Šis atstumas iki greta esančių pastatų yra išlaikomas (žiūr. atnaujintus Projektinius pasiūlymus).

2.2. Taip pat paaiškiname, kad **normatyviniai atstumai išlaikomi ir iki planuojamo statyti gyvenamojo pastato langų.** Planuojamas gyvenamasis pastatas turės atitikti A+ energetinę klasę,

todėl jame numatoma įrengti rekuperacinę sistemą. **Pastato antrame ir trečiame aukštuose bus įrengti stikliniai nesivarstantys fasadai, t. y. stiklinės atitvaros, o ne langai. Iki šių pastato elementų minimalūs normatyviniai atstumai nuo automobilių saugyklų nėra nustatomi.**

2.3. Atsižvelgiant į tai, kad atnaujintuose Projektiniuose pasiūlymuose pakeitėme automobilių stovėjimo vietų išdėstymą, Jūsų pastabos dėl atitikimo statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 187 punkto reikalavimams analizė tapo nebeaktuali. **Darytina išvada, kad Jūsų pastabos yra nepagrįstos ir į jas nėra pagrindo atsižvelgti. [...]**“;

11.2. <...> *daugiabučio namo savininkų bendrija 2020 m. vasario 9 d. raštu „Dėl <...> namo statybos projekto“ kreipėsi į UAB „Y“, nurodydama:*

„Teikiame pastabas dėl 2020 m. sausio 24 d. paskelbto UAB „Y“ parengto daugiabučio gyvenamojo namo adresu <...>, Kaune, statybos projekto (projektinių pasiūlymų).

1. Dėl automobilių stovėjimo vietų įrengimo

1.1. Projekte numatyta, kad didžioji dalis automobilių stovėjimo vietų bus įrengta po pastatu dalinai atviroje aikštelėje (pirmame aukšte), likusios – iki 8 m atstumu iki namo.

1.2. STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 231 p. nustatyta, kad antžeminė sklypo ribose automobilių saugykla projektuojama pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reikalavimus.

1.3. STR 2.06.04:2014 123 p. nustatyta, kad nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų langų turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“. LRV nutarimo Nr. 343 68 p. lentelėje nustatyti minimalūs atstumai priklausomai nuo mašinų skaičiaus. Kai mašinų skaičius yra 10 ir mažiau, minimalus atstumas turi būti 10 m, **kai mašinų skaičius 11–50, minimalus atstumas turi būti 15 m.**

1.4. Po dėl aukščiau skelbtų projektinių pasiūlymų (registracijos IS Infostatyba Nr. PSP-100-191112-03010) suinteresuotos visuomenės teiktų pastabų projekto rengėjai patys priversti pripažinti akivaizdų faktą, kad **privalomi minimalūs atstumai neišlaikomi, tačiau kažkodėl ir toliau planuoja jų nesilaikyti.** Projektinių pasiūlymų aiškinamajame rašte rašoma, kad „**reglamentuojamas atstumas nuo parkuojamų automobilių iki projektuojamo pastato langų neišlaikomas, dėl šios priežasties reglamentuojamu atstumu įrengiamos vitrinės (nevarstomi langai).** Šiuose butuose patalpoms vėdinti įrengiama rekuperacinė sistema. Tuose žemutinių aukštų butuose, kuriuose įrengiami balkonai dėl priešgaisrinių reikalavimų, pati balkono konstrukcija tarnauja kaip kompensacinė priemonė sauganti nuo automobilio skleidžiamos taršos.“

1.5. Nors projektuotojams ir užsakovams tai jau buvo aiškiai akcentuota viešo susirinkimo, vykusio 2019 m. lapkričio 7 d., metu, pakartotinai pabrėžiame, kad STR 2.06.04:2014 123 p. nustatyti reikalavimai laikytini imperatyviaja teisės norma, nes nėra numatyta jokių aplinkybių (kaip, pvz.: nevarstomų langų, rekuperacinės vėdinimo sistemos ar „kompensacinių“ balkonų pastate įrengimas, didelis projektuotojų / vystytojų noras, savivaldybės administracijos pritarimas ar pan.), kurioms esant jų galėtų būti nesilaikoma. Imperatyvųjų pobūdį nurodo ir naudojamos atitinkamos lingvistinės išraiškos priemonės „turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus“ (žr. LAT civilinė byla Nr. 3K-3-480/2010), tokios pat pozicijos laikosi ir VTPSI (raštu išreikšta VTPSI pozicija jau buvo pateikta projektuotojams kartu su kitomis pastabomis prieš 2019 m. lapkričio 7 d. vykusį susirinkimą).

1.6. Nei projektuotojams, nei viešojo administravimo funkciją vykdančioms savivaldybės administracijos darbuotojams **jokiu teisės aktu nėra suteikta diskrecija nesilaikyti STR 2.06.04:2014 123 p. nustatytų reikalavimų, pasirenkant alternatyvius sprendimus.**

1.7. **Pažeidimas, kuris padarytas pažeidžiant imperatyviasias teisės aktų nuostatų normas, negali būti laikomas nereikšmingu ir formaliu pažeidimu, nes jis pažeidžia viešąjį interesą, ir šio pažeidimo pagrindu priimti (patvirtinti) teisės aktai (statinio projektas ir statybą leidžiantis dokumentas“ neatitiks nustatyto teisinio reguliavimo ir bus neteisėti bei naikintini** (žr. LVAT byla Nr. eA-732-438/2019).

1.8. Galimai projektuotojus įkvėpusi aplinkybė, kad yra apstu įgyvendintų projektų, kuriuose aukščiau minėti reikalavimai neišlaikomi, liudija tik apie statybą leidžiančius dokumentus

išduodančių institucijų darbuotojų nekompetenciją arba galimai korupcinę veiklą, visuomenės nesidomėjimą planuojamomis statybomis bei nepakankamą valstybinę priežiūrą, bet nepaverčia tokių reikalavimų laikymosi neprivalomais apskritai. Tokie patys faktai konstatuoti ir Valstybės kontrolės 2019 m. birželio 11 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2 „Statybos leidimų išdavimas ir statybos proceso atitiktis nustatytiems reikalavimams“. Ataskaitoje, be kita ko, pateikta statistika, kad 2017 m. iš visų VTPSI atliktų statybos leidimų išdavimo teisėtumo patikrinimų net 10,6 proc. jų buvo išduoti neteisėtai. Atsižvelgiant į tokią statistiką, projektuotojų / vystytojų viešo susirinkimo, vykusio 2019 m. lapkričio 7 d., metu išsakyti teiginiai, kad, jei projektas neatitiks visų privalomų reikalavimų, pagal jį nebus išduotas statybą leidžiantis dokumentas, nebūtinai atitinka realybę. Nesiruošiamo dėl šių reikalavimų laikymosi kovoti visos šalies ar miesto mastu, bet šiuo konkrečiu atveju mes, kaip suinteresuotoji visuomenė, dėsime visas reikalingas pastangas, kad statybos mus supančioje aplinkoje būtų vykdomos ne kaip patogiau ir pelningiau vystytojams, o laikantis nustatytų normų, tuo pačiu akivaizdžiai neteisėtus sprendimus priėmusius viešąjį administravimą vykdančius asmenis sieksime patraukti atitinkamon atsakomybėn, juo labiau kad bandymai <...> sklype „įtarpinti“ į reglamentus netelpančių parametų statinius vyksta jau ne pirmą ir net ne antrą kartą. Manome, kad šie mūsų norai visiškai adekvatūs ir negali būti laikomi pertekliniais, nes nereikalaujame absoliučiai nieko daugiau nei tik to, kas numatyta kaip **privalomi minimalūs imperatyvieji reikalavimai**.

1.9. Papildomai paminėtina, kad reikalavimas projektuoti A+ ir aukštesnės energinės klasės namus, kuriuose daugeliu atveju planuojama rekuperacinė vėdinimo sistema, galioja jau nuo 2018 metų. 2019 m. pabaigoje, rengiant aplinkos ministro įsakymą dėl STR 2.06.04:2014 pakeitimo (atstumų perkėlimo iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ į minimą reglamentą), Aplinkos ministerija dėl pastabų ir pasiūlymų pateikimo kreipėsi į daug institucijų, įskaitant ir į Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociaciją, Lietuvos projektavimo įmonių asociaciją, Lietuvos savivaldybių asociaciją ir kt., tačiau pastabų ir pasiūlymų iš paminėtų asociacijų negavo. Darytina išvada, kad šie reikalavimai visiems suinteresuotiems asmenims yra priimtini, puikiai žinomi ir turi nekelti jokių sunkumų socialiai atsakingam verslui.

2. Dėl dviračių stovėjimo vietų įrengimo.

2.1. Kaip ir numatyta pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 178 p. reikalavimus, projektinių pasiūlymų sklypo dangų plano brėžinyje minima, kad prie pastato bus įrengtos 12 minimaliai privalomu dviračių stovėjimo vietų.

2.2. Tačiau brėžinyje šių vietų įrengimas pažymėtas nedetalizuojant, o tik sutartiniu ženklų, nes iš sklypo parametų akivaizdu, kad sklype nėra pakankamai vietos įrengti tokio kiekio dviračių stovėjimo vietų, nepažeidžiant jų įrengimo arba kitų reikalavimų.

2.3. STR 2.06.04:2014 179 p. (44 lentelėje ir 17 paveiksle) aprašyti minėti reikalavimai. Iš jų matyti, kad, įrengiant dviračių stovėjimo vietas statmenai, dviračių stovėjimo vietų (kartu su praėjimo pločiu) įrengimui reikalinga minimali erdvė – 7 m x 4,5 m dydžio aikštelė, įrengiant 45° kampu – 9 m x 3,5 m dydžio aikštelė.

2.4. Tokių parametų dviračių stovėjimo vietų aikštelės apriboja priėjimus ir privažiavimus prie pastato ir paverčia juos neatitinkančiais minimalių privalomų reikšmių. Taip pat nesilaikoma STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 145.3 papunktyje nustatyto reikalavimo (automobilių transporto priemonių, motociklų komunikacijos gyvenamajame sklype turi būti projektuojamos taip, kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų priežasčių dėl užvažiavimų ant pėsčiųjų ir dviratininkų), nes dviračių stovėjimo vietos per savo plotį, net nevertinant papildomo praėjimui paliktino ploto, užstos dalį įvažiavimo į sklypą.

3. Dėl atstumų iki gretimų sklypų/pastatų.

3.1. Pagal suprojektuoto pastato aukštingumą neišlaikomi STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 193 p. nustatyti privalomi projektuojamo pastato atstumai iki sklypo ribos <...> ir <...> sklypų atžvilgiu.

3.2. Kadangi sklypo DP buvo patvirtintas 2007 m., projektuotojai apeliuoja į to paties reglamento 193¹ p., kuriame teigiama, kad 193 punkto reikalavimai netaikomi žemės sklypuose,

kuriuose istoriškai susiklostęs perimetrinis užstatymas ir (ar) **statybos zona** numatyta teritorijų planavimo dokumentuose, patvirtintuose iki 2014 m. lapkričio 18 d. (UAB „Y“ 2019 m. lapkričio 13 d. raštas Nr. R327-01).

3.3. Remiantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 332 punktu, galiojančiuose detaliuosiuose planuose, parengtuose pagal iki 2014-01-01 galiojusį teisinį reguliavimą, vartotų sąvokų turinys turi būti suvokiamas pagal tuo metu galiojusį teisinį reguliavimą.

3.4. DP rengimo metu galiojusioje Teritorijų planavimo įstatymo redakcijoje ir Detaliųjų planų rengimo taisyklėse „Statybos zonos“ sąvoka nebuvo naudojama.

3.5. DP sutartinių ženklų aprašyme yra nurodytas sutartinis ženklas, kuris aprašytas taip: „Užstatymo riba“. Vertintina, ar DP ženklu „Užstatymo riba“ pažymėta sklypo vieta lygiavertė dabartiniame reglamentavime numatyta „Statybos zona“.

3.6. DP rengimo ir tvirtinimo metu galiojusios Teritorijų planavimo įstatymo redakcijos 23 str. 1 p. 5 d. nustatė, kad, *Rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis privalomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas: statinių statybos zona, statybos riba ar linija*. Šių sąvokų išaiškinimo įstatyme nebuvo.

3.7. DP ženklas „Užstatymo riba“ pažodžiui neatitinka nė vienos iš šių 3 privalomųjų režimo sąvokų, tačiau vertinant lingvistiškai ir pagal grafinį žymėjimą prilygintinas „Statybos ribos“ sąvokai.

3.8. Detaliųjų planų rengimo taisyklių, galiojusių DP rengimo metu, 43.5 p. buvo nustatyta, kad, *rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis privalomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas: statinių statybos vieta (žemės sklypo dalis, kurioje numatoma statyti pastatus (statinius), statybos riba – linija, už kurios negalima pastatų (statinių) statyba, ar statybos linija – linija, su kuria turi sutapti pastato (statinio) gatvės fasado projekcija, išskyrus inžinerinius tinklus*. Taigi statybos ribos linija visais atvejais apriboja tiek pastatų, tiek bet kokių kitų statinių (niekur neišskirta, kad tik antžeminių) statybą už jos ribų, išskyrus numatytus pagrindiniame DP brėžinyje kaip kitus privalomus ar papildomus teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimus.

3.9. DP rengimo ir tvirtinimo metu galiojusios Statybos įstatymo redakcijos 2 str. 2 p. išaiškinta, kad *Statinys – visa tai, kas sukurta statybos darbais naudojant statybos produktus ir yra tvirtai sujungia su žeme. Tai pastatai (gyvenamieji, pramoniniai, komerciniai, biurai, sveikatos apsaugos, švietimo, poilsio, žemės ūkio ir kiti) ir inžineriniai statiniai ar mišrios rūšies statiniai (su inžineriniais statiniais sujungti pastatai), taip pat statinių priestatai, antstatai ir jų dalys, įrenginių, technologinių inžinerinių sistemų ir statinio inžinerinių sistemų statybinės konstrukcijos*.

3.10. Kaip spręstina vertinant pagrindinio DP brėžinio sprendinius, zonoje, pažymėtoje sutartiniu ženklu „Planuojamas užstatymas“ ir apribotoje ženklu „Užstatymo riba“ rengiant techninį projektą turėjo būti suplanuotas ne tik pastatas, bet ir jo aptarnavimui būtini inžineriniai ir kiti statiniai (tame tarpe, ir privalomi privažiavimai ir priėjimai ugniagesiams, nes DP pagrindinio brėžinio sprendiniuose už „Užstatymo ribos“ iš šiaurinės, pietinės ir rytinės pusių jie nenumatyti).

3.11. Tuo tarpu dabartinis reglamentavimas (Teritorijų planavimo įstatymo 2 str. 19 p.) nustato, kad *Statybos zona – teritorijos ar žemės sklypo dalis, kurioje yra arba numatomi antžeminiai statiniai, neįskaitant kelių ar gatvių, inžinerinių tinklų, tvorų ir atraminių sienelių*.

3.12. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, **statinių statybos zona (vieta)** pagal galiojusį reglamentavimą bei statybos zona pagal dabartinį reglamentavimą **skiriasi iš esmės ir negali būti tapatinamos, nes statinių statybos zona apriboja bet kokių statinių statybą už jos ribų, kai statybos zona apibrėžia tik antžeminių statinių vietą sklype, ir leidžia susisiekimo sistemas įrengti už jos ribų**.

3.13. Kaip ir dabar, taip ir DP tvirtinimo metu pastatų išdėstymą sklype apsprendė ne tik Detaliųjų planų rengimo taisyklių nuostatai, bet ir kiti teisės aktai, įskaitant ir statybos techninis reglamentas STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“.

3.14. STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ redakcijos, galiojusios DP tvirtinimo metu, 193 p. nustatė, kad atstumas nuo užstojančio statinio turi būti ne mažesnis negu jo aukštis; atstumai gali būti mažesni, jeigu pro užstoto pastato langus bus garantuojamas ne mažesnis kaip

60° regėjimo kampas horizontalioje plokštumoje. **Kadangi <...> namo langai neužstojami, atstumai iki jo teoriškai galėjo būti mažinami.** Tačiau užstojamo <...> namo langų (mansardiniame aukšte, nukreiptų į <...>) regėjimo kampas horizontalioje plokštumoje yra mažesnis kaip 60°, todėl šių reikalavimų turėjo būti laikomasi.

3.15. DP pagrindiniame brėžinyje nurodyta, kad atstumas nuo statinių statybos zonos iki <...> namo yra 15 m., kai tuo tarpu maksimalus statinių aukštingumas nurodomas iki 30 m.

3.16. Šie galiojantys DP sprendiniai, nors ir tarsi suponuoja teorinę galimybę sklype pastatyti būtent tokių maksimalių parametrų pastatą, patys savaime nesukuria teisinių pasekmių, nes nėra imperatyvūs, o maksimalūs teoriškai galimi įgyvendinti (leistini), išlaikant ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. Tuo tarpu atitikimas STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 193 p. nustatytiems atstumams kaip reikalavimas, taikomas statinių projektavimui, o ne teritorijų planavimo sprendiniams, turėjo būti užtikrintas tik techninio projekto rengimo metu (pastatą atitraukiant į statinių statybos zonos gylį, planuojant laiptuotą aukštingumą ar kitomis priemonėmis).

3.17. Iš mūsų turimos informacijos (su techniniu projektu nesame susipažinę) galime tik spėti, kad 2007 m. projektas buvo parengtas nesilaikant STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ 193 p. reikalavimų, per visą statinių statybos zoną suprojektavus 9 aukštų pastatą, ir pagal šį projektą buvo išduotas statybos leidimas.

3.18. Galiojančio statybos leidimo dėl praleistų terminų užginčyti neįmanoma, tačiau jo egzistavimas savaime nereiškia, kad toje pačioje vietoje galima planuoti statyti kitą tokio pat aukščio pastatą. Šis leidimas teritorijų planavimo prasme jokių teisinių pasekmių nesukuria, ir projekte, kurio pagrindu buvo išduotas statybos leidimas, numatyta pastato vieta taip pat nelaikytina statybos zona, juo labiau kad statinio projektas ir statybos leidimas nėra teritorijų planavimo dokumentai (Teritorijų planavimo įstatymo redakcijos, galiojusios DP tvirtinimo metu, 2 str. 36 p.).

3.19. STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ redakcijos, galiojusios DP tvirtinimo metu, 54 p. nustatė, kad *prie 4 aukštų ir aukštesnių pastatų privažiavimai gaisrinei technikai turi būti įrengiami iš dviejų didžiausių išilginių pastato pusių, papildomai numatant aikšteles gaisrinėms automobilinėms kopėčioms.* To paties reglamento 187 p. lentelėje numatytas minimalus privažiavimo plotis – 5,5 m. Analogiškai privažiavimo reikalavimai galioja ir pagal dabartinį teisinį reguliavimą. Atsižvelgiant į tai, kad, kaip minėta aukščiau, šie privažiavimai gali būti numatyti tik zonoje, pažymėtoje sutartiniu ženklu „Planuojamas užstatymas“ ir apribotoje ženklu „Užstatymo riba“, **statybos zona** (pastato vieta) rytinėje ir šiaurinėje sklypo pusėse turi būti lygiagrečiai atitraukta nuo „Užstatymo ribos“ ženklo į „Planuojamo užstatymo“ zonos gylį ne mažiau kaip 5,5 m atstumu. T. y., susisiekiimo komunikacijos (privažiavimai prie pastato) negali išeiti už „Užstatymo ribos“ linijos, atitinkamai keistinas (mažintinas) ir planuojamo pastato užimamas plotas.

3.20. Kadangi, kaip aptarta anksčiau, **DP pažymėta „Planuojamo užstatymo“ zona negali būti laikoma statybos zona, numatyta teritorijų planavimo dokumentuose, patvirtintuose iki 2014 m. lapkričio 18 d., nuo pastato privalo būti išlaikomas ir minimalus 14 m atstumas ribos su <...> sklypu atžvilgiu,** nes nei DP, nei kituose viešai prieinamuose informacijos šaltiniuose nėra duomenų nei apie sklype istoriškai susiklosčiusį perimetrinį užstatymą, nei apie gautą besiribojančio žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinį sutikimą dėl atstumo mažinimo; atvirkščiai, **<...> ir <...> gyventojai yra aiškiai ir ne sykį raštu išreiškę savo prieštaravimą dėl atstumų nesilaikymo.**

3.21. Apibendrinami aukščiau išdėstyta argumentaciją pateikiame planuojamo statyti pastato (nemažinant 30 m aukštingumo) maksimaliai galimos užimti vietos sklype schemą [...]

4. Dėl DP sprendinių nesilaikymo

4.1. Kadangi viešo susirinkimo metu dėl anksčiau skelbtų projektinių pasiūlymų (registracijos IS Infostatyba Nr. PSP-100-191112-03010) bendraujant su projektuotojais ir skaitant jų parengtą atsakymą (UAB „Y“ 2019 m. lapkričio 13 d. raštas Nr. R327-01) **susidarė įspūdis, kad**

neplanuojama koreguoti DP, o tik parengti techninį projektą ir gauti naują statybą leidžiantį dokumentą, papildomai atkreipiame dėmesį, kad **ši procedūra privaloma**.

4.2. Rengiant techninį projektą privaloma vadovautis ir teritorijų planavimo dokumentais, šiuo atveju – galiojančiu DP (Statybos įstatymo 24 str. 3 dalis, STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 7.1 p.). Paminėtina, kad nurodytuose teisės aktuose būtent rašoma, kad būtina vadovautis visu DP kaip vientisu dokumentu, o ne tik kažkuriais jo fragmentais, kaip, pvz., privalomais teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimais ar pan. Iš pateiktų projektinių pasiūlymų matyti akivaizdūs nukrypimai nuo galiojančio DP sprendinių,

4.3. **Pagal galiojantį DP, dalis automobilių stovėjimo vietų buvo suplanuotos sklypo vakarinėje dalyje, didžioji dalis – požeminėje automobilių stovėjimo aikštelėje. Siekiant pakeisti automobilių stovėjimo vietų išdėstymą, būtina atlikti DP koregavimą.** Analogiškos pozicijos laikosi ir VTPSI Departamentas savo 2019 m. balandžio 19 d. rašte Nr. 15.2-28-5382, adresuotame <...> DNSB.

4.4. Teritorijų planavimo įstatymo redakcijos, galiojusios DP rengimo ir tvirtinimo metu, 19 str. 2 p. 3 d. nustatė, kad detaliojo teritorijų planavimo **uždaviniai** yra nustatyti ar pakeisti **teritorijos tvarkymo ir naudojimą režimą** statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti.

4.5. To paties įstatymo 23 str. 1 d. 7 p. nustatė, kad, „rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis **privalomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas** – susisiekimo sistemos organizavimas“.

4.6. Detaliųjų planų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. D1-239 „Dėl detaliųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (redakcijos, galiojusios DP rengimo ir tvirtinimo metu) 43.7 p. plačiau detalizavo, kad, rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis **privalomas** teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas: susisiekimo sistemos organizavimas, transporto srantai (įvažiavimai, **automobiliu stovėjimo** vietos ir kt.). Taisyklių 39.3 p. nurodyta, kad DP, be kita ko, sudaro susisiekimo komunikacijų ir inžinerinės infrastruktūros objektų brėžinys, kuriame nurodoma inžinerinių tinklų ir įrengimų išdėstymo plane schema, planuojamų gatvių raudonosios linijos bei transporto **ir pėsčiųjų eismo organizavimo schema**.

4.7. DP tvirtinimo metu galiojusi Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijoje, patvirtintoje aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. DI-151, buvo nustatyti reikalavimai detaliųjų planų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, naudojimo būdų ir pobūdžių bei kitų teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų žymėjimui, rengiant detaliųjų planų brėžinius. Specifikacijos 4.7 papunktyje nustatyta, kad, rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis **privalomas** teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas – susisiekimo sistemos organizavimas. Šis režimas žymimas grafiškai bei aprašomas aiškinamajame rašte (specifikacijos 9 p.).

4.8. Kadangi pagal DP rengimo ir tvirtinimo metu galiojusį reglamentavimą automobilių stovėjimo vietos buvo **privalomas** teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas, nėra jokio pagrindo teigti (kaip kad teigiama UAB „Y“ 2019 m. lapkričio 13 d. rašte Nr. R327-01), kad jų įrengimo vietos aplamai nelaikytinos DP sprendiniais. Automobilių stovėjimo vietos taip pat nurodytos ir pagrindiniame DP brėžinyje. DP sudėtyje esanti Eismo organizavimo schema (požeminė automobilių stovėjimo aikštelė) taip pat laikytina privalomu teritorijos naudojimo režimu.

4.9. Taip pat reikšmingai nukrypstama nuo DP sprendinių, planuojamo pastato rytinėje. Šiaurinėje ir pietinėse pusėse, už DP pažymėtos užstatymo ribos (kur, kaip jau išaiškinta 3.5–3.21 punktuose, jokių papildomų statinių statyba negalima) planuojant įrengti DP nenumatytas (aiškinamajame rašte neaprašytas ir grafiškai pagrindiniame brėžinyje nepažymėtas) susisiekimo sistemas – privažiavimus / priėjimus prie automobilių stovėjimo vietų, įrengtų pastato pirmame aukšte. Kaip jau buvo minėta, susisiekimo sistemos DP rengimo metu buvo **privalomai** nustatomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas.

[...]

4.12. Paminėtina, kad net nėra svarbu, ar aukščiau paminėti DP sprendiniai buvo privalomi, ar papildomi teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimai, nes pagal dabartinę teisinę reguliavimą abiem atvejais turi būti koreguojami tokia pat tvarka. Vadovaujantis teismų praktika, techninio projekto sprendinių prieštaravimai DP sprendiniams apsprendžia Statybą leidžiančio dokumento neteisėtumą ir yra pagrindas jį naikinti (žr. LVAT byla Nr. A-525-62-11).

4.13. Tame pačiame LVAT sprendime, formuojančiame teismų praktiką, taip pat iš dalies pasisakyta ir kas laikytina detaliojo plano sprendiniais. Sprendime konstatuota, kad detaliojo plano sprendiniais (teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimais) laikytini ir tokie neprivalomi ir jokiuose teritorijų planavimą reglamentuojančiuose teisės aktuose neminimi teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimai, kaip, pvz., aikštelė gaisrinei technikai apsisukti ir statinio įgilinimas metrais.

4.14. Teritorijų planavimo įstatymo redakcijos, galiojusios DP rengimo ir tvirtinimo metu, 2 str. 37 p. pateikiamas apibrėžimas, kad *teritorijų planavimo dokumento sprendinys – raštu arba grafiškai išreikštas teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatas, nusakantis vystymo kryptis, erdvinio organizavimo nuostatas, žemės sklypų arba jų grupių, infrastruktūros objektų išdėstymo, naudojimo ir apsaugos sąlygas bei tvarką.*

4.15. Tiek iš teismų praktikos, tiek iš Teritorijų planavimo įstatyme pateikiamo apibrėžimo, tiek iš Detaliųjų planų rengimo taisyklių (redakcijos, galiojusios DP rengimo ir tvirtinimo metu) 48 p. ir 51 p. apibūdinimo *detaliojo plano sprendiniai (brėžiniai ir aiškinamasis raštas)* darytina išvada, kad iš esmės tiek visi DP brėžiniai, tiek aiškinamasis raštas bendrai laikytini DP sprendiniais.

4.16. Kaip numatoma Aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymo Nr. DI-8 „Dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) 3183.4 ir 3183.5 papunkčiuose, galiojantys detalieji planai koreguojami savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu techninio projekto rengimo metu, jei koregavimas nepažeidžia Įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, ankstesnio lygmens kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumento sprendinių ir jei detaliojo plano koregavimui raštu pritarė visi žemės sklypo valdytojai ir naudotojai bei Teritorijų planavimo komisija, kai Teritorijų planavimo įstatymo 28 straipsnio 8 dalyje nustatytais atvejais koreguojama automobilių stovėjimo vietų išdėstymas ir apželdinama teritorijos dalis.

4.17. Įsakymo 321 p. nustatyta, kad, planavimo organizatoriui priėmus sprendimą dėl detaliojo plano koregavimo, sprendime arba pridedamoje schemoje nurodoma koreguojama teritorija, pagal nustatytus planavimo tikslus parengiama ir patvirtinama detaliojo plano koregavimo planavimo darbų programa, Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka parenkamas detaliojo plano koregavimo rengėjas.

4.18. Įsakymo 323 p. nustatyta, kad Supaprastinta koreguojamų detaliųjų planų viešinimo procedūrų tvarka netaikoma detaliųjų planų koregavimo atvejais, nurodytais Taisyklių 318.3 papunkčiuose, kai informacija apie priimtą sprendimą visuomenei skelbiama savivaldybės interneto svetainėje ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (t. y. TPDRIS).

4.19. Nekvestionuojame projektuotojų teisės apskritai atlikti DP korekcijas techninio projekto rengimo metu, tačiau privalome informuoti, kad dėl dalies projektiniuose pasiūlymuose siūlomų sprendinių neatitikimo imperatyviesiems teisės aktų reikalavimams ir diskrecijos ribų peržengimo DP koregavimas pagal juos nebus įmanomas, ir techninio projekto rengimas pagal parengtų projektinių pasiūlymų sprendinius (net jei jiems ir bus pritarta) bus beprasmis užsakovo laiko ir lėšų švaistymas. Todėl dar sykį siūlome arba projektinius pasiūlymus pakoreguoti taip, kad jie visiškai atitiktų visus teisės aktų reikalavimus, arba, aktyviai bendraujant su suinteresuotos visuomenės atstovais, siekti subalansuotų, statytojų ir aplinkinių gyventojų interesus maksimaliai tenkinančių kompromisinių sprendimų. Kaip ne sykį neformaliai bendraudami su užsakovų atstovais esame pabrėžę, pasiekus mums priimtinius kompromisus nekeltume pretenzijų dėl visų formalių nustatytų reikalavimų privalomo laikymosi, nes kaip suinteresuotoji visuomenė turime tam suteiktą tik teisę, o ne pareigą.

4.20. Apgailestaudami pažymime, kad **iki šiol visi projektuotojų ir užsakovų siūlomi ir atlikti projekto pataisymai laikytini tik nereikšmingais kosmetiniais padailinimais, neturinčiais nieko bendro su realių kompromisų (kaip, pvz., pastato aukštingumo mažinimas ar pan.) paieška.** Užsakovų UAB „Z“ elgesys – 2019 m. lapkričio 20 d. mums atsiųstas raštas su neaiškiais, abstrakčiais surašytais kaltinimais, kontakto atsisakymas (<...> DNSB užsakovų rašte nurodytu adresu siųsto atsakomojo laiško RE155543517LT su pasiūlymais ieškoti abiem pusėms priimtinių kompromisų įteikti nepavyko) – taip pat kol kas nerodo jokio noro konstruktyviai spręsti situaciją, o tik tikslą bet kokiomis priemonėmis pasiekti, kad būtų priimti tegu ir reglamentinių normų neatitinkantys, bet jiems finansiškai maksimaliai naudingi sprendiniai.“;

11.3. UAB „Y“ *parengtuose 2020 m. vasario 12 d. rašte Nr. R327-02 atsakymuose į gautas pastabas dėl daugiabučio gyvenamojo namo <...>, Kaune, projektinių pasiūlymų nurodyta:*

„PRIEDAS Nr. 1. Dokumentai gauti elektroniniu paštu 2020 m. vasario 10 d. <...>, LT-47129 Kaunas. DNSB pirmininkė A. B. Pasitarime dalyvavo V. B.

[...]

1. *Dėl automobilių stovėjimo vietų įrengimo.*

[...]

Atkreipiame dėmesį, kad ši Jūsų pastaba yra niekaip nesusijusi su Jūsų teisių ir teisėtų interesų pažeidimu. Minimame teisės akte nurodyti minimalūs normatyviniai atstumai nuo projektuojamų stovėjimo aikštelių iki Jūsų pastate esančių langų (<...>) yra išlaikomi.

Informuojame, kad patiksliname Projektinių pasiūlymų sprendinį ir 20 stovėjimo vietų, numatomų įrengti ne po pastatu, numatome elektromobilių stovėjimo vietas. Joms nėra taikomi STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkto reikalavimai. Taip pat patiksliname aiškinamąjį raštą ir visuose butuose numatome varstomus langus ir balkonų duris.

Po namu įrengiamas stovėjimo vietas numatome įrengti, kaip uždarus garažus. Remiantis STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 124 punktu 15 metrų minimalūs atstumai nuo antžeminių uždaro tipo garažų įvažiavimo/išvažiavimo vartų turi būti išlaikoma iki greta esančių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų. Šie atstumai nuo planuojamo pastato ir po juo numatomais garažais iki greta esančių pastatų langų yra išlaikomi.

[...]

4. *Dėl DP sprendinių nesilaikymo.*

[...]

1. Atsakydami į Jūsų pastabas pažymime, kad DP yra pateikti teritorijos naudojimo reglamentai, kuriais privaloma vadovautis vykdant veiklą sklype, ir kita papildoma informacija, kuri nėra privaloma. Rengiant Projektinius pasiūlymus buvo vadovautasi DP privalomaisiais reglamentais. Projektiniai pasiūlymai jiems neprieštaruoja.

2. Kaip ir nurodėme 2019 m. lapkričio 13 d. rašte Nr. R327-01, automobilių stovėjimo vietos DP nėra sprendinys (privaromasis teritorijos naudojimo reglamentas). Tiek DP pagrindiniame brėžinyje, tiek ir Aiškinamajame rašte yra nurodytas apytikslis butų skaičius – apie 73. Automobilių stovėjimo vietų skaičius yra tiesiogiai susietas su numatomu įrengti butų skaičiumi. Atsižvelgiant į šį apytikslį butų skaičių paskaičiuotas ir apytikslis stovėjimo vietų poreikis remiantis statybos techniniu reglamentu bei apytikslis jų plotas. Šių skaičiavimų tikslas – pagrįsti galimybę tokio dydžio sklype statyti atitinkamo dydžio daugiabutį namą pagal formulę, kuri buvo nustatyta STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 705 (11 punktas). Pastebėtina, kad ši teisės norma negalioja 2007 m. vasario 7 d., todėl ir šie skaičiavimai nebėra aktualūs.

3. Atkreiptina dėmesys, kad net jeigu ir būtų sutikta su teiginiu, kad DP nurodyta informacija apie stovėjimo vietas yra sprendinys, nėra pagrindo teigti, kad vykdant veiklą sklype DP sprendiniai negali būti įgyvendinti mažesne apimtimi. Projektiniai pasiūlymai, nenumatantys požeminio aukšto įrengimo, mažesnę stovėjimo vietų skaičių (atitinkantį STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės

reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 107 punkto reikalavimus – 1 vieta vienam butui) nelaikytini neatitinkančiais DP. [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

12. Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto

2 straipsnis

„1. Kiekviena valstybė, šio Pakto Šalis, įsipareigoja tiek savo pastangomis, tiek pasinaudodama tarptautine pagalba ir bendradarbiavimu, ypač ekonomikos ir technikos srityse, imtis, kiek daugiausia leidžia jos ištekliai, visų atitinkamų, svarbiausia, teisinių priemonių, kad šiame Pakte pripažįstamos teisės palaipsniui būtų visiškai įgyvendintos“;

12 straipsnis

„1. **Valstybės, šio Pakto Šalys, pripažįsta kiekvieno žmogaus teisę turėti kuo geriausią fizinę ir psichinę sveikatą.**

2. Priemonės, kurių valstybės, šio Pakto Šalys, imasi šiai teisei visiškai įgyvendinti, turi apimti priemones, kurių reikia siekiant užtikrinti:

[...]

b) kad visais aspektais **gerėtų aplinkos** ir gamybos **higiena**; [...].“

13. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis

„[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“;

18 straipsnis

„Žmogaus teisės ir laisvės yra prigimtinės.“

14. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo

33 straipsnis. Bylų nagrinėjimo teisės šaltiniai

„4. Teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi savo pačių sukurtų teisės aiškinimo taisyklių, suformuluotų analogiškose ar iš esmės panašiose bylose. Žemesnės instancijos teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi aukštesnės instancijos teismų teisės aiškinimo taisyklių, suformuluotų analogiškose ar iš esmės panašiose bylose. [...].“

15. Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo

19 straipsnis. Viešojo intereso gynimas

„1. Prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra.

2. Prokuroras, pareiškęs ieškinį, prašymą, pareiškimą teismui ir turėdamas pagrindą manyti, kad valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės netinkamai vykdė pareigas, apie tai informuoja jų savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją ir (ar) imasi kitų šio Įstatymo nustatytų priemonių.

[...]

4. Prokurorai, turėdami pagrindą manyti, kad yra pažeisti teisės aktų reikalavimai, gindami viešąjį interesą, turi įgaliojimus:

1) kreiptis į teismą su ieškiniu, pareiškimu, prašymu, įstoti į bylą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko; [...].“

16. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundo pateikimo VTPSI metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje“;

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

[...]

15. *Skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.“;

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

[...]

6) *efektyvumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis;

[...]

13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“;

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.“

17. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo

34 straipsnis. Tarnybinių nuobaudų skyrimas

„1. Tarnybinė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tarnybinio nusižengimo paaikškinimo dienos, neįskaitant laiko, kurį valstybės tarnautojas nebuvo darbe dėl ligos, buvo komandiruotėje arba atostogavo, o iškelus baudžiamąją bylą arba Seimo kontrolieriui atliekant tyrimą, taip pat atliekant tarnybinį ar kitą kompetentingos institucijos patikrinimą, tarnybinio nusižengimo tyrimą šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju, – ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo baudžiamosios bylos nutraukimo arba teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos, Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo, tarnybinio ar kito kompetentingos institucijos patikrinimo užbaigimo, motyvuotos išvados apie tyrimo rezultatus šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju surašymo dienos. Valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens [...] pradeda tarnybinio nusižengimo tyrimą savo sprendimu arba kai jie gauna oficialią informaciją apie valstybės tarnautojo tarnybinį nusižengimą. [...] Tarnybinė nuobauda neskiriama, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, taip pat kai atliekamas tarnybinis ar kitas kompetentingos institucijos patikrinimas

[...]. Šiais atvejais tarnybinė nuobauda skiriama **ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusizengimo padarymo dienos.**“

18. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimosi gavimo VTPSI metu:

10 straipsnis. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo tikrinimas

„1. Inspekcija statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą tikrina pagal Inspekcijos metinius veiklos planus, taip pat viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu.

2. Atlikdamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumo patikrinimą, Inspekcijos pareigūnas statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui pateikia privalomąjį nurodymą pateikti **visus** su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius **dokumentus**. Nurodyti pateikti dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos (jų kopijas) galima gauti pasinaudojus IS „Infostatyba“, pateikiami **per 10 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo gavimo dienos**. Šį terminą Inspekcija, gavusi rašytinį motyvuotą viešojo administravimo subjekto prašymą, **gali pratęsti 10 darbo dienų**.

3. **Gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, Inspekcijos pareigūnas patikrina, ar:**

[...]

10) **statinio projekto sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams;**

[...]

4. Inspekcijos pareigūnas turi teisę patikrinti ir šio straipsnio 3 dalyje nenurodytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimų atitiktį teisės aktams.

[...]

6. **Jeigu asmuo pateikia skundą ar pranešimą, statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateiktų dokumentų, nurodytų privalomajame nurodyme, ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų išvadų gavimo dienos**. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, Inspekcija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamą subjektą, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. **Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs Inspekcijos pareigūnas**. Patikrinimo akto kopija pateikiama statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui. Apie atliktą patikrinimą skundo ar pranešimo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pridedant teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą patikrinimo akto kopiją.“

19. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo skunde nurodytų projektinių pasiūlymų teikimo metu:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos.

„45. *Projektiniai pasiūlymai* – pasiūlymai, kurių tikslas – išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėją ir kurie pateikiami kaip informacija visuomenei apie numatomą statinių projektavimą bei gali būti naudojami rengiant specialiuosius architektūros reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, specialiuosius paveldosaugos reikalavimus.“

20. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatos, galiojusios VTPSI patikrinimo akto 2020 m. rugsėjo 8 d. priėmimo metu:

27 straipsnis. Statybą leidžiantys dokumentai

„24. Kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai pažeidžiami, šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba

savo iniciatyva – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ar statinio saugos ir paskirties valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją. Jeigu pažeistas viešasis interesas, šios institucijos dėl viešojo intereso gynimo turi teisę kreiptis į prokuratūrą arba į teismą. Bylose dėl išduotų statybą leidžiančių dokumentų galiojimo panaikinimo atsakovais laikomi asmenys, pritarę statybą leidžiančio dokumento išdavimui, ir šiuos dokumentus išdavę subjektai.“

21. Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo, patvirtinto 2002 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 977, aktualios nuostatos:

„3. [...]

Gavus oficialią informaciją apie galimą valstybės tarnautojo tarnybinį nusižengimą, tarnybinio nusižengimo tyrimas pradamas per 5 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo.

[...]

Kai tarnybinis nusižengimas nustatomas [...] kai Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, [...] tarnybinio nusižengimo tyrimas pradamas per šio punkto antrojeje pastraipoje nustatytą terminą.

[...]

Tarnybinio nusižengimo tyrimas neatliekamas, jei nustatoma, kad nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, o kai tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, [...] – **praėjo 3 metai**. [...].“

22. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatai:

„7. Svarbiausieji Aplinkos ministerijos veiklos tikslai yra:

7.1. užtikrinti aplinkos formavimą pagal darnaus vystymosi principus;

7.2. formuoti valstybės politiką aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir taršos prevencijos, [...] teritorinės sanglaudos teritorijų planavimo ir priežiūros, urbanistikos ir architektūros, statybos ir jos priežiūros, [...] aplinkos oro, [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...].“

23. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių nuostatose, galiojusiose Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimosi gavimo VTPSI metu, buvo nustatyta:

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindu priimti teisės aktai.

[...]

25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo

nagrinėjimo pratęsimo priežastis.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį**:

35.1. *į prašymą suteikti administracinę paslaugą* – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją* atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. *į prašymą priimti administracinį sprendimą* – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. *į kitus prašymus* – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

[...]

37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos.

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia. [...].“

24. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 349, nustatyta:

„2. VTPSI paskirtis – pagal kompetenciją vykdyti teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą.

[...]

10. VTPSI veiklos tikslai:

[...]

10.2. užtikrinti, kad statinių statyba būtų vykdoma teisėtai. [...].“

25. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklėse, galiojusiose Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimosi gavimo VTPSI metu, buvo nustatyta:

„1. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) tvarką.

[...]

4. Nagrinėjant asmenų prašymus, skundus šių Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai.

[...]

Nagrinėjant asmenų skundus ne dėl Inspekcijos, o dėl kitų subjektų, veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų, Viešojo administravimo įstatymo trečiojo skirsnio nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas ir šios Taisyklės.

5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

[...]

5.2. *skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į Inspekciją, kuriame nurodoma, kad Inspekcijos veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais arba kito asmens (ne Inspekcijos) veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti;

5.3. *prašymo, skundo nagrinėjimas* – Inspekcijos darbuotojo (-ų) veikla, apimanti asmens prašymo, skundo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, faktinių duomenų patikrinimą (jeigu to reikia), faktų ir aplinkybių atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui;

5.4. *atsakymas* – atsižvelgiant į prašymo, skundo pateikimo būdą ir turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikta administracinė paslauga, pateikta informacija, įteikta prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstyta Inspekcijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus, priimtas administracinis sprendimas;

[...]

37. Asmenų prašymai, išskyrus tokius, į kuriuos nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar Inspekcijos interesų, galima atsakyti tą pačią dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų užregistravimo (su visais papildomais dokumentais ir informacija) Inspekcijoje, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip.

38. Asmenų skundai išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo (su visais papildomais dokumentais ir informacija) Inspekcijoje arba per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos užregistravimo Inspekcijoje (kai skundai išnagrinėti reikia kreiptis į kitus subjektus dėl dokumentų ir informacijos gavimo), jei Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas ar jo pagrindu priimti teisės aktai nenustato kitaip.

[...]

40. Jeigu prašymo, skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu, faktinių duomenų patikrinimo vietoje organizavimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau, nei nurodyta Taisyklių 37, 38 punktuose, Inspekcijos viršininkas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus terminą nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo pratęsimo, asmeniui išsiunčiamas jo prašymą, skundą nagrinėjančio darbuotojo parengtas pranešimas raštu, kuriame nurodomos nagrinėjimo pratęsimo priežastys.

[...]

54. Atsakymai į prašymus, skundus parengiami **atsižvelgus į jų turinį:**

[...]

54.4. *į prašymą priimti administracinį sprendimą* – įsakymą, potvarkį ar nustatytą tvarka kitą nustatytosios formos dokumentą, kuriame išreikšta VTPSI valia, atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

54.5. *į kitus prašymus* – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

54.6. *į skundą* atsakoma pateikiant dėl jo priimtą administracinį sprendimą. [...].“

26. Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ nuostatos, galiojusios iki 2020 m. sausio 1 d.:

„123. Nuo požeminių, požeminių-antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių-darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

124. Atstumai nuo požeminių, pusiau požeminių ir antžeminių uždaro tipo garažų sienų nereglamentuojami, tačiau turi būti išlaikyti atstumai nuo įvažiavimo ir išvažiavimo vartų ir ventiliacijos šachtų iki greta esančių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų – ne mažiau kaip 15 m. [...].“

27. Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ nuostatos, įsigaliojusios 2020 m. sausio 1 d.:

„123. Nuo požeminių, požeminių-antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių-darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti atstumai ne mažesni už nurodytus 32¹ lentelėje:

32¹ lentelė. Atstumai nuo požeminių, požeminių-antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių

Objektų, iki kurių nustatomi atstumai, pavadinimas	Atstumas (metrais)							
	nuo garažų ir atvirų mašinų aikštelių, kai mašinų skaičius					nuo techninio aptarnavimo stočių, kai postų skaičius		
	0 ir mažiau	1–50	1–100	01–300	augiau kaip 300	0 ir mažiau	1–30	augiau kaip 30
Gyvenamieji namai	0	5	5	5	0	1	5	0
Visuomeniniai pastatai	0	0	5	5	5	5	0	0
Vaikų įstaigos	5	5	5	0		0		
Medicinos įstaigų stacionarai	5	0				0		

x – nustatoma suderinus su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru;

Pastaba. Elektromobiliams 123 punkto nuostatos netaikomos.

124. Atstumai nuo požeminių, pusiau požeminių ir antžeminių uždaro tipo garažų sienų nereglamentuojami, tačiau turi būti išlaikyti atstumai nuo įvažiavimo ir išvažiavimo vartų ir ventilacijos šachtų iki greta esančių gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų – ne mažiau kaip 15 m. [...].“

28. Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatos, galiojusios iki 2020 m. balandžio 7 d.:

„65². Jeigu visuomenės supažindinimui su parengtais projektiniais pasiūlymais organizuojamas ne vienas, o keli susirinkimai, apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje, o statytojas registruotais laiškais informuoja kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus. Visi vieši susirinkimai organizuojami šiame reglamento skyriuje nustatyta tvarka, įskaitant ir 61.5 papunktyje visuomenei susipažinti su projektiniais pasiūlymais nurodytą terminą. [...].“

29. Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatos, įsigaliojusios 2020 m. balandžio 7 d.:

„65². Jeigu visuomenės supažindinimui su parengtais projektiniais pasiūlymais organizuojamas ne vienas, o keli susirinkimai, apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje, o statytojas šią informaciją pateikia stende arba apie tai registruotais laiškais informuoja kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus.

Visi vieši susirinkimai organizuojami šiame reglamento skyriuje nustatyta tvarka, įskaitant ir 61.5 papunktyje visuomenei susipažinti su projektiniais pasiūlymais nurodytą terminą. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

30. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas.** Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat **teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą** ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada) [...].“

31. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) administracinėje byloje Nr. A3-64/2007 yra pažymėjęs, jog asmenų, kurių teisėms ir interesams turi įtakos teritorijų planavimas, dalyvavimas planuojant teritorijas yra itin svarbus teritorijų planavimo principas. **Asmenų subjektines teises dalyvauti detaliojo plano viešame svarstyme valdžios institucijos turi užtikrinti tokiu būdu, kad šios teisės būtų realios, o ne iliuzinės** (2007 m. sausio 19 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A3-64/2007; taip pat žr. 2009 m. kovo 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-440/2009).

LVAT ne kartą yra pažymėjęs, kad **minėtų procedūrų pažeidimai, sudarę kliūtis visuomenės narių dalyvavimui teritorijų planavimo procese, yra vienas iš pagrindų pripažinti parengtus teritorijų planavimo dokumentus neteisėtais** (pvz.: 2006 m. lapkričio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A8-1828/2006; 2008 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-627/2008; 2009 m. kovo 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-440/2009).

LVAT laikosi nuomonės, kad tinkamas informavimas apie rengiamus teritorijų planavimo dokumentus aprėpia ne tik visuomenės informavimą spaudoje ir suinteresuotų asmenų informavimą raštu, bet ir tinkamą bei aiškų pačios informacijos turinį, leidžiantį aiškiai suprasti, kokia teritorija yra planuojama, rengiamo projekto tikslus, terminus ir kitą informaciją, kuri yra reikalinga, kad **suinteresuotieji asmenys galėtų tinkamai pasinaudoti įstatymuose ir kituose teisės aktuose garantuojamomis teisėmis teritorijų planavimo procese.**

32. Teismų praktikos apibendrinime statybos klausimais nurodyta:

„[...]“

52.1. **Statybos įstatymo 27 straipsnio 14 dalis** nustato, kad VTPSI, nustačiusi, jog statinio projektavimo sąlygų sąvadas ar statybos leidimas išduotas neteisėtai, dėl jų panaikinimo kreipiasi į savivaldybės administraciją arba teismą. [...] LVAT yra pažymėjęs, jog Statybos įstatymas *expressis verbis* numato valstybinę statybos priežiūrą vykdančių institucijų teisę kreiptis į teismą dėl projektavimo sąlygų sąvado ir (ar) statybos leidimo panaikinimo (2009 m. vasario 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-191/2009. Be to, kaip nurodė teisėjų kolegija administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-73/2009, **būtent šioje nuostatoje yra įtvirtinta valstybinę statybos priežiūrą vykdančios institucijos teisė, o šią nuostatą vertinant sisteminiu teisės aiškinimo metodu – ir pareiga kreiptis į teismą dėl statybos leidimo panaikinimo, kai statinio statyba pažeidžia teisės aktų reikalavimus bei sustabdyti statybos leidimo galiojimą ir tuo pačiu vykdomus statybos darbus** (2009 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-73/2009). [...].“

33. LVAT 2011 m. sausio 17 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A 525-62/2011 nurodyta:

„[...] Byloje ginčas kilo dėl UAB „Peteliškių kalva“ 2007 m. gruodžio 17 d. išduoto Statybos leidimo daugiabučio gyvenamojo (*duomenys neskelbtini*), Vilnius, statybai. Esminis kilusio ginčo argumentas, pagrindžiantis būtinybę naikinti Statybos leidimą, yra tai, kad statinio projektas ir atitinkamai Statybos leidimu suteikta teisė statyti daugiabutį gyvenamąjį namą pareiškime nurodyta apimtimi prieštarauja Detaliojo plano sprendiniams.

[...] teritorijų planavimo dokumentai (detalusis planas) yra vieni iš privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, kuriais vadovaujantis yra rengiamas atitinkamo statinio projektas (byla Nr. A⁶⁶²-1491/2009).

Pareiškėjas savo pareiškimą grindė iš esmės keturiais pagrindiniais argumentais: 1) privažiavimas ir aikštelė ugniagesių technikai suprojektuoti valstybinėje žemėje, neturint žemės savininko sutikimo, nukrypstant nuo Detaliojo plano sprendinių; 2) nukrypta nuo suderinto Detaliojo plano sprendinių dėl požeminės automobilių stovėjimo aikštelės gylio (projekte numatyta 6,2 m, faktiškai 8,13 m nuo žemės paviršiaus); 3) sklypo užstatymo riba pagal Detalųjį planą nesutampa su užstatymo riba pagal techninį projektą ir 4) pastato požeminė dalis suprojektuota prie sklypo ribos, neturint kaimyninio sklypo savininko raštiško sutikimo.

[...] Kaip pagrįstai nurodė pirmosios instancijos teismas, aiškindamas Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas, **tais atvejais, kai tikslinami ne privalomi teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimai, jie gali būti tikslinami statybos techninio projekto rengimo metu, jeigu yra įvykdytos dvi būtinosios sąlygos: tokie reikalavimai nepažeidžia įstatymų ar kitų teisės aktų (1) ir raštu tokiam tikslinimui pritaria tokius reikalavimus nustatiusi institucija (2)**. Pažymėtina, jog tokie reikalavimai gali būti tikslinami, tik įgyvendinus abi nurodytas privalomas sąlygas.

[...] įvertinus byloje nustatytus ginčo statinio techninio projekto sprendinių prieštaravimus Detaliojo plano sprendiniams, konstatavus, kad statinio techniniu projektu atliktiems Detaliojo plano sprendinių pakeitimams Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto nustatyta tvarka Vilniaus miesto savivaldybės Taryba rašytinio pritarimo nėra davusi, taip pat atsižvelgiant į tai, kad **detalusis planas yra vienas iš privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, kuriuo vadovaujantis yra rengiamas atitinkamo statinio projektas, darytina išvada, kad teismo konstatuoti techninio projekto sprendinių prieštaravimai Detaliojo plano sprendiniams apsprendžia ginčo Statybos leidimo neteisėtumą ir yra pagrindas naikinti tokį Statybos leidimą**. Pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė ir aiškino teisės normas bei neteisingai vertino byloje surinktus įrodymus, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą, kuris naikintinas, atitinkamai apeliaciniai skundai tenkintini. [...].“

34. LVAT 2019 m. spalio 16 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-732-438/2019, kuri cituojama kitose bylose, nurodyta:

„[...] 22. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. 1742 „Dėl žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) detaliojo plano patvirtinimo“ teisėtumo ir pagrįstumo.

23. Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo Kauno apygardos prokuratūros prokuroro (toliau vadinama – Prokuroras) pareiškimą ir panaikino ginčijamą Įsakymą, kuriuo patvirtintas Detalusis planas, konstatavęs, kad Detaliajame plane nustatytas Žemės sklypo užstatymo intensyvumas viršija Bendrajame plane nustatytą užstatymo intensyvumą.

[...]

28. LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, jog teritorijų planavimas – tai fizinių, juridinių asmenų veiklos teritorinis organizavimas, kuriuo siekiama užtikrinti viešąjį interesą – racionalų teritorijos panaudojimą specifiniu būdu – nustatant ar formuojant tam tikrų teritorijų juridinį statusą, kuris išreiškiamas įstatymo nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose dokumentuose, kuriuose raštu ir grafiškai užfiksuojamos žinios apie teritoriją, žemės sklypus arba jų grupes, jų tvarkymo ir plėtojimo reikmes, sąlygas bei tvarką (žr. LVAT 2008 m. spalio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1678/2008, 2015 m. gruodžio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2032-525/2015). Teritorijų planavimo įstatyme įtvirtinti teritorijų planavimo tikslai gali būti įgyvendinti,

o fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybių ir valstybės interesai dėl teritorijos ir žemės sklypų naudojimo bei veiklos plėtojimo šioje teritorijoje sąlygų suderinti tik griežtai laikantis teritorijų planavimo teisinio reglamentavimo (žr., pvz., LVAT 2014 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-343/2014). Taigi **darytina išvada, kad teritorijų planavimo procedūrų teisėtumas taip pat yra viešojo intereso svarbos.**

29. Atsižvelgiant į tai, kad Prokuroras pareiškimu šioje byloje siekė nugincyti Administracijos direktoriaus Įsakymą, kuriuo, jo nuomone, patvirtinti Detaliojo plano sprendiniai, yra prieštaraujantys Bendrojo plano sprendiniams, o teritorijų planavimu yra siekiama užtikrinti viešąjį interesą, dėl to ir pačios teritorijų planavimo procedūros teisėtumas yra viešojo intereso svarbos, konstatuotina, kad **Prokuroras šioje byloje pareiškimu gina ne tik tam tikros asmenų grupės interesus (pvz., šalia Žemės sklypo esančių daugiabučių namų gyventojų interesus), bet ir viešąjį interesą užtikrinti teritorijų planavimo procedūros teisėtumą.**

[...]

38. Dėl formalaus pažeidimo. Niekuo nepagrįsti apeliančių argumentai, kad Detaliajame plane nustatytas Žemės sklypo intensyvumo rodiklio neatitikimas Bendrojo plano sprendiniams yra formalus pažeidimas ir dėl to šioje byloje būtų galima remtis LVAT praktika, kurioje išaiškinta, kad formalus teisės aktų taikymas ne visada teisingas. Nustatytas pažeidimas yra padarytas pažeidus imperatyvias teisės aktų nuostatų normas. Šis **pažeidimas ne tik akivaizdžiai pažeidžia šalia Žemės sklypo esančių kitų namų gyventojų teisėtus interesus**, kad Žemės sklypo užstatymo intensyvumas atitiktų Bendrojo plano sprendinius dėl užstatymo intensyvumo, t. y. vieną iš pagrindinių teritorijų planavimo elementų, **bet ir viešąjį interesą, kad teritorijų planavimo procedūros metu priimti (patvirtinti) teisės aktai (šiuo atveju patvirtintas Detalusis planas) būtų teisėti, nes tik tai gali užtikrinti teritorijų planavimu (nustatytu teisiniu reguliavimu) siekiamą įgyvendinti viešąjį interesą, jog teritorija bus naudojama racionaliu būdu. Todėl nustatyto pažeidimo nėra jokio pagrindo laikyti formaliu.**

[...]

40. Vadovaujantis proporcingumo principu taikomos priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui, neriboti asmens teisių labiau, negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam tikslui pasiekti (žr., pvz., LVAT 2019 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1580-756/2019). Vertintina, kad ginčijamo Įsakymo (juo patvirtinto Detaliojo plano) panaikinimas nepažeidžia proporcingumo principo, t. y. neriboja UAB „STV“ teisių labiau nei reikia, nes **sprendimu panaikinti Įsakymą yra apginamas ne tik asmeninis, bet ir viešasis interesas, o tai apginti kitu būdu, nei panaikinant Įsakymą, šiuo atveju nėra objektyvios galimybės. Taip pat nėra jokio pagrindo konstatuoti teisingumo principo pažeidimą nagrinėjamu atveju.**

41. Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai išnagrinėjo visas bylai reikšmingas aplinkybes, materialiosios teisės normas taikė teisingai, tinkamai laikėsi proceso teisė normų, nenukrypo nuo LVAT praktikos ir tuo pagrindu priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą pareiškėjo Prokuroro pareiškimą tenkinti. Todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o apeliaciniai skundai atmetami kaip nepagrįsti. [...].“

35. Kauno apylinkės teismo 2016 m. gegužės 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e2-6744-775/2016 konstatuota:

„[...]

Konstitucijoje įtvirtinta prokuroro funkcija, pagal kurią jis įstatyme nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus. Ji detalizuota Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią prokurorai, nustatę asmens, visuomenės, valstybės teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, viešąjį interesą gina įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka pagal asmens, valstybės ar savivaldybių institucijos arba įstaigos pranešimą, pasiūlymą, pareiškimą, skundą arba savo iniciatyva, taip pat – tais atvejais, **kai kitų institucijų pareigūnai, tarnautojai ar jiems prilyginti asmenys, privalantys ginti šį interesą, nesiėmė priemonių pažeidimams pašalinti.** Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad prokurorų, kaip valstybės pareigūnų, įgaliojimai teisės

aktuose negali būti apibūdinami kaip jų subjektinė teisė, kurią jie gali įgyvendinti savo nuožiūra, t. y. kaip tokia teisė, kuria jie gali pasinaudoti arba nepasinaudoti; tokie **įgaliojimai – tai ir pareigos, kurias prokurorai ne tik gali, bet ir privalo įgyvendinti, jeigu yra įstatymuose nustatytos sąlygos** (Konstitucinio Teismo 2006 m. sausio 16 d. nutarimas). [...] Konstitucijoje nustatytas prokuratūros teisinis statusas reiškia, kad **prokuroras, kaip nepriklausomas, specifinius valdingus įgaliojimus turintis valstybės pareigūnas negali netirti gautos informacijos, bet turi diskreciją, priimdamas sprendimus jam pavestais klausimais [...].“**

Tyrimo išvados

36. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos, išskiriant šias dalis:

36.1. dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo;

36.2. dėl imperatyvių teisės aktų nuostatų galimo pažeidimo.

Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo

37. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

37.1. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl VTPSI Departamento tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

37.2. Pareiškėjas 2020 m. liepos 6 d. raštu (žr. pažymos 4 punktą) kreipėsi į VTPSI dėl galimai neteisėtai Savivaldybės 2020 m. birželio 29 d. išduoto daugiabučio gyvenamojo namo, <...>, Kaune, statybą leidžiančio dokumento. Kreipimesi nurodyta:

- imperatyvių teisės aktų nuostatų pažeidimai, susiję su reikšmingais nukrypimais nuo DP sprendinių (planavimas įrengti nenumatytas susisiekimo sistemas ir kt.). Pareiškėjas informavo VTPSI, kad želdynų ir automobilių stovėjimo vietų išdėstymas buvo koreguoti, nesilaikant galiojančio detaliojo plano sprendinių, neužtikrinant tinkamo informacijos suinteresuotai visuomenei suteikimo;

- teismų praktika, pagal kurią techninio projekto sprendinių prieštaravimai detaliojo plano sprendiniams apsprendžia statybą leidžiančio dokumento neteisėtumą ir yra pagrindas jį naikinti;

- galimas projektinių pasiūlymų sprendinio dėl atstumų nuo automobilių stovėjimo vietų iki pastato langų pakeitimas be jokių viešinimo procedūrų. Pareiškėjas informavo VTPSI, kad antrojo susirinkimo metu patikinus, jog projektinis sprendinys dėl automobilių stovėjimo vietų iki pastato langų, pažeidžiantis imperatyvius reikalavimus, tikslinamas, techniniame projekte, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, tai nebuvo padaryta – paliktas pažeidimas paliekant atvirą automobilių stovėjimo aikštelę namo pirmame aukšte, nesilaikant STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkto reikalavimų dėl automobilių stovėjimo vietų minimalių atstumų iki langų;

- neskaidrus visuomenės supažindinimas su projektiniais pasiūlymais, pažeidžiant imperatyvius teisės aktų reikalavimus (STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“ nustatyta tvarka neinformavus apie pakartotinį viešą susirinkimą);

- kiti neatitikimai teisės aktams – nepakankamas automobilių stovėjimo vietų skaičius žmonėms su negalia, negalimumas įrengti teisės aktų reikalavimus atitinkančias dviračių stovėjimo vietas;

- negalimumas kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento, bei Savivaldybės administracijos pritarimų projektiniams pasiūlymams panaikinimo, atsižvelgiant į suformuotą teismų praktiką (Pareiškėjas nurodė konkrečias teismų nutartis);

- prašymas patikrinti statybą leidžiančio dokumento teisėtumą, o nustačius teisės aktų pažeidimus, imtis būtinų viešojo intereso gynimo priemonių (žr. pažymos 4 punktą).

37.3. VTPSI atsakinga už statybų valstybinės priežiūros įgyvendinimą (žr. pažymos 18 ir 20 punktus). Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo 10 straipsnio

1 dalyje nustatyta, kad VTPSI statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą tikrina ir fizinių asmenų pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu (žr. pažymos 18 punktą). **VTPSI pareigūnas patikrinimo metu be kitų reikalavimų tikrina, ar statinio projekto sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams.** Be to, VTPSI pareigūnas turi teisę patikrinti ir įstatyme nenurodytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimų atitiktį teisės aktams (Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo 10 straipsnio 4 dalis).

37.4. VTPSI pateiktais duomenimis, susidarė netipinė situacija, kai Pareiškėjo skunde nurodyto statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimą buvo pavesta atlikti vienam tarnautojui (patikrinimas baigtas 2020 m. rugsėjo 8 d. surašant statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo aktą, o Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundo tyrimą buvo pavesta atlikti kitai tarnautojai (žr. pažymos 7 punktą).

37.5. VTPSI pateiktais duomenimis, **nagrinėjant Pareiškėjo skundą, 2020 m. rugpjūčio 4 d. Savivaldybės administracijai buvo išsiųstas 2020 m. rugpjūčio 3 d. privalomasis nurodymas Nr. PN-927** pateikti iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. visus su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius dokumentus.

37.6. VTPSI Departamento 2020 m. rugpjūčio 4 d. raštu Pareiškėjas buvo informuotas apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą.

37.7. Į Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimąsi atsakyta VTPSI Departamento 2020 m. rugsėjo 9 d. raštu (žr. pažymos 6 punktą), nurodant, kad **pagal Pareiškėjo skundą patikrinus Savivaldybės administracijos 2020 m. birželio 29 d. išduoto SLD išdavimo teisėtumą, pažeidimų nenustatyta.** Atsakyme nurodyta:

- projektiniai sprendiniai atitinka 2007 m. kovo 1 d. patvirtinto detaliojo plano sprendinius;
- bendro pobūdžio nuostata dėl projektuotojo pareigos patikrinti projektinius sprendinius, bei jo atsakomybė dėl statinio projekto atitikimo teisės aktų reikalavimams;
- bendrosios projekto ekspertizės vadovo, pasirašiusio 2020 m. balandžio 21 d. bendrosios ekspertizės aktą, atsakomybė už ekspertizės kokybę (tokiu būdu patvirtinamas pateikto projekto (projekto dalies) patikrinimo ir įvertinimo ar statinio (jo dalies) techninės būklės patikrinimo ir įvertinimo rezultatų teisėtumas ir pagrįstumas);
- teisės aktas ir nuostatos, susijusios su visuomenės informavimu apie viešo susirinkimo organizavimą (kai jų yra ne vienas) būdą. **Informacijos pateikimas stende ir kaimyninių žemės sklypų valdytojų, naudotojų, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų informavimas registruotais laiškais nurodytos kaip alternatyvos;**
- galimybė savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo, atliekančio savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, sprendimą dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams skųsti administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui;
- galimybė VTPSI Departamento Atsakymą ginčyti Regionų apygardos administraciniam teismui.

37.8. **Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimasis vertintinas ir kaip skundas dėl statybą leidžiančio dokumento neteisėto išdavimo** (žr. pažymos 15 punktą), ir **kaip prašymas imtis būtinų viešojo intereso gynimo priemonių, nustačius statybą leidžiančio dokumento išdavimo pažeidimus** (žr. pažymos 23 punktą).

37.9. Pagal teisinį reglamentavimą, kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti prašymus ir skundus bei juos nagrinėti pagal įgaliojimus (žr. pažymos 16 punktą). Įstatymų leidėjas įpareigoja viešojo administravimo subjektus atsakymus į asmenų pateiktus prašymus ir skundus parengti, **atsižvelgiant į jų turinį** (žr. pažymos 16, 23 ir 30 punktus). *Išsamumo principas*, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, reikalauja į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi, vertinant prašymo turinį (žr. pažymos 16 punktą). *Išstatymo viršenybės principas* įpareigoja viešojo administravimo subjektus savo veiklą ir visais jų veiklos klausimais priimtus sprendimus pagrįsti teisės aktų reikalavimais (žr. pažymos 16 punktą).

VTPSI pateiktais duomenimis, nagrinėjant asmenų skundus ne dėl VTPSI, o dėl kitų subjektų, veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo trečiojo skirsnio nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas ir Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklės.

37.10. VTPSI Departamento tarnautojų veiksmai, gavus Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimąsi, buvo netinkami:

37.10.1. Atsakymo teiginys, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, be pažeidimų pagal projektinius sprendinius, kurie atitinka DP, neargumentuotas, nepagrįstas turiniu, t. y. Atsakyme nei patvirtinti, nei argumentuotai paneigti Pareiškėjo skunde nurodyti teiginiai dėl:

- imperatyvių teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su nukrypimais nuo DP sprendinių (kiek susiję su nenumatytų papildomų susisiekiavimo sistemų įrengimu ir kt.);

- suinteresuotos visuomenės teiktų pasiūlymų ignoravimo, t. y. nėra įvertinimo, ar visuomenės pateiktos pastabos buvo teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėtos, ar visuomenės pateiktos pastabos buvo pagrįstai atmetos (žr. pažymos 11 punktą);

- galimo projektinių pasiūlymų sprendinių pakeitimo be jokių viešinimo procedūrų;

- neskaidraus visuomenės supažindinimo su projektiniais pasiūlymais, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus dėl informavimo apie pakartotinį viešą susirinkimą.

37.10.2. Seimo kontrolieriaus tyrimo metu VTPSI konstatavo, kad Atsakymas į Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundą VTPSI Departamento raštu pateiktas, pažeidus nustatytus terminus, t. y. vėluojant 6 darbo dienas.

VTPSI pateiktais duomenimis, Pareiškėjo skundas buvo nagrinėjamas, vadovaujantis Teritorijų planavimo ir statybų valstybinės priežiūros įstatymo nuostatomis.

VTPSI Departamento tarnautoja, kuriai buvo pavesta išnagrinėti Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundą, parengė 2020 m. rugpjūčio 3 d. privalomąjį nurodymą pateikti iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. visus su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius dokumentus. Šis privalomasis nurodymas Savivaldybės administracijai buvo išsiųstas 2020 m. rugpjūčio 4 d.

Pagal Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundo gavimo VTPSI metu galiojusias Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo nuostatas, atlikdamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumo patikrinimą, VTPSI pareigūnas statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui pateikia privalomąjį nurodymą pateikti **visus** su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius dokumentus (dokumentų pateikimui nustatytas 10 darbo dienų terminas nuo privalomojo nurodymo gavimo dienos, o gavus rašytinį motyvuotą viešojo administravimo subjekto prašymą šio termino pratęsimui numatytas dar 10 darbo dienų terminas).

VTPSI gavus asmens skundą ar pranešimą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo neteisėtumo, patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų, nurodytų privalomajame nurodyme. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, VTPSI gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamą subjektą, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs VTPSI pareigūnas.

Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių 38 punkte nustatyta, kad asmenų skundai išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo (**su visais papildomais dokumentais ir informacija**) VTPSI arba per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos užregistravimo VTPSI (kai skundui išnagrinėti reikia kreiptis į kitus subjektus dėl dokumentų ir informacijos gavimo), jei Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas ar jo pagrindu priimti teisės aktai nenustato kitaip (žr. pažymos 25 punktą).

Dėl VTPSI teiginio, kad Pareiškėjo skundo nagrinėjimas užsitęsė dėl poreikio surinkti ir

įvertinti susijusią informaciją (žr. pažymos 7 punktą), pažymėtina, kad iš Atsakymo turinio matyti, jog sprendimas priimtas, vadovaujantis 2020 m. rugsėjo 8 d. patikrinimo išvada, priimta planinio patikrinimo išdavoje, o į Pareiškėjo skunde nurodytus klausimus, kaip jau minėta, išsamūs atsakymai nepateikti

Nors VTPSI tyrimo metu pateiktais duomenimis, gavus Pareiškėjo skundą privalomuoju nurodymu buvo prašyta Savivaldybės administracijos pateikti visą dokumentaciją, Seimo kontrolieriaus atliekamo tyrimo metu VTPSI pažymėjo, kad dėl papildomos informacijos pateikimo VTPSI kreipėsi raštu į Savivaldybės administraciją, nes Teritorijų planavimo registre nėra įkelti detaliojo plano sprendiniai, nurodant, kad ši informacija reikalinga pasisakyti dėl projektinių sprendinių atitiktis DP sprendiniams. Gavus šią informaciją iš Savivaldybės administracijos, bus įvertinta projektinių sprendinių atitiktis DP sprendiniams, nukrypimai nuo STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ reglamentavimo.

37.10.3. Tyrimo metu VTPSI patvirtino negaliojančios STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 65² punkto nuostatos Atsakyme nurodymą.

Dėl Seimo kontrolieriaus atliekamo tyrimo metu VTPSI pateikto paaiškinimo, kad ši aplinkybė bus patikslinta Pareiškėjui patikslintame atsakyme, atkreiptinas dėmesys į tai, kad netinkamas informacijos suinteresuotai visuomenei apie planuojamą susirinkimą pateikimas vertintinas kaip imperatyvaus teisės aktų reikalavimo pažeidimas. Netinkamas šios aplinkybės įvertinimas VTPSI Departamente nagrinėjant Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundą, negali būti tiesiog patikslinamas, nes ši aplinkybė galėjo apriboti suinteresuotos visuomenės teisę efektyviai dalyvauti statybos planavimo procese. Imperatyvių reikalavimų, susijusių su suinteresuotos visuomenės dalyvavimo svarstymo procesuose užtikrinimu, pažeidimas galėjo apriboti suinteresuotos visuomenės teisę gauti informaciją ir efektyviai dalyvauti planavimo procese.

37.10.4. Atsakyme nesureaguota į Pareiškėjo skunde nurodytą teiginį dėl negalimumo kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento, bei Savivaldybės administracijos pritarimų projektiniams pasiūlymams panaikinimo.

Dėl Seimo kontrolieriaus tyrimo metu VTPSI paaiškiniame nurodyto teiginio, kad VTPSI nekomentuoja teismų sprendimų (žr. pažymos 7 punktą), atkreiptinas dėmesys į suformuotos teismų praktikos reikšmę.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi savo pačių sukurtų teisės aiškinimo taisyklių, suformuluotų analogiškose ar iš esmės panašiose bylose (žr. pažymos 14 punktą).

Atsakyme nepateikus aiškios VTPSI pozicijos Pareiškėjo skunde nurodytu klausimu dėl negalimumo kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento, bei Savivaldybės administracijos pritarimų projektiniams pasiūlymams panaikinimo, liko neaiškios realios Pareiškėjo ir kitų aplinkinių gyventojų galimybės ginčyti nurodytų dokumentų teisėtumą teismo tvarka.

38. Apibendrinant, darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, VTPSI Departamente gavus Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą), buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 37 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad buvo pažeisti teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 13, 16 ir 30 punktus), Pareiškėjo teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 16 punktą). Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši X skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.

39. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės politiką srityse formuoja, šios valstybės politikos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (žr. pažymos 22 punktą), tikslinga šiai institucijai rekomenduoti pateikti išvadas:

39.1. ar planinio statybos valstybinės priežiūros patikrinimo metu neišnagrinėjus VTPSI Departamente gautame skunde nurodytų galimų teisės aktų pažeidimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo procese, parengta patikrinimo išvada laikytina tinkama; ar neįvertinus skunde

nurodytų teiginių dėl imperatyvių teisės aktų pažeidimų pagrįstumo, tokia patikrinimo išvada laikytina teisėta;

39.2. ar galimas STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkte nustatytų privalomų minimalių normatyvinių atstumų nuo projektuojamų automobilių stovėjimo vietų iki projektuojamo pastato langų reikalavimo nesilaikymas, vietoj langų projektuojamame pastate planuojant įrengti vitrinas, rekuperacines vėdinimo sistemas ar „kompensacinius“ balkonus (žr. pažymos 11.2 punktą);

39.3. dėl kokių priežasčių buvo pakeistas STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 65² punktas, panaikinant statytojo pareigą registruotais laiškais apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą informuoti kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus, ir nustatant tai tik kaip alternatyvą šios informacijos pateikimui stende.

40. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui rekomenduoti:**

40.1. atlikti tarnybinį patikrinimą ne tik dėl VTPSI Departamento tarnautojo, atsakingo už Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundo išnagrinėjimą, atsakymo į jį parengimą, bet ir tarnautojo, suformulavusio rezoliuciją skundo nagrinėjimui bei atsakingo už atsakymo į skundą parengimo kontrolę, veiksmų (pagal Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą ir nustatius pažeidimą, tarnybinės nuobaudos skyrimui nustatytas trejų metų nuo nusižengimo padarymo terminas (žr. pažymos 17 ir 21 punktus). Atliekant patikrinimus, vertintina ir aplinkybė, ar informacija apie Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skunde nurodytus galimus teisės aktų pažeidimus (žr. pažymos 4 ir 37.2 punktus) buvo perduota planinį patikrinimą dėl nurodyto statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo atliekančiam VTPSI Departamento tarnautojui;

40.2. užtikrinti šioje pažymoje konstatuotų pažeidimų (žr. pažymos 37 punktą) pašalinimą, atliekant teisės aktuose nustatytus veiksmus bei raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą į Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

40.3. užtikrinti, kad VTPSI Departamente būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo bei Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį išsamų, aiškų, argumentuotą atsakymą, atsižvelgiant į prašymo (skundo) turinį.

Dėl imperatyvių teisės aktų nuostatų galimo pažeidimo

41. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

41.1. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl VTPSI Departamento tarnautojų veiksmų (neveikimo), gavus skundą dėl galimų pažeidimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo procese. Dėl VTPSI Departamento tarnautojų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą Seimo kontrolierius pasisakė atskiroje išvadoje dalyje (žr. pažymos 37–40 punktus).

41.2. Kaip jau minėta, VTPSI atsakinga už statybą valstybinės priežiūros įgyvendinimą (žr. pažymos 18 ir 20 punktus).

41.3. Skundo tyrimo metu VTPSI patvirtino Pareiškėjo skundo gavimo VTPSI Departamente faktą (žr. pažymos 7 punktą).

41.4. Jau po to, kai VTPSI buvo gautas Pareiškėjo skundas, VTPSI Departamente buvo pradėtas planinis statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas.

41.5. Tyrimo metu paaiškėjo, kad Pareiškėjo skunde nurodyto statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimą buvo pavesta atlikti vienam VTPSI Departamento tarnautojui, tuo tarpu išnagrinėti Pareiškėjo skundą ir parengti atsakymo į jį projektą buvo pavesta kitam VTPSI

Departamento tarnautojui, t. y. nurodytus procesus buvo pavesta atlikti skirtingiems VTPSI Departamento tarnautojams.

41.6. Į Pareiškėjo skundą buvo atsakyta po to, kai buvo baigtas statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas.

41.7. Atsakymas į Pareiškėjo skundą VTPSI raštu pateiktas, remiantis atlikto planinio patikrinimo išvada, tačiau iš tyrimo metu gautos informacijos nematyti, kad su Pareiškėjo skundu, jame nurodytomis aplinkybėmis būtų buvęs supažindintas planinį patikrinimą atliekantis VTPSI Departamento pareigūnas, kad Pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės būtų įvertintos planinio patikrinimo atlikimo metu. Netgi priešingai – iš tyrimo Seimo kontrolierių įstaigoje atlikimo metu VTPSI pateikto rašto (žr. pažymos 7 punktą) galima daryti išvadą, kad VTPSI papildomai kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl informacijos skunde nurodytų aplinkybių įvertinimui surinkimo, žadėdama įvertinti nurodytas aplinkybes ir pateikti patikslintą atsakymą Pareiškėjui.

41.8. Pareiškėjo skunde nurodytų teisės aktų reikalavimai (dėl automobilių stovėjimo vietų įrengimo, nustatytų atstumų išlaikymo, želdynų plotų keitimo), kurių galimų pažeidimų įvertinimo VTPSI Departamento atsakyme nėra, sietini su teisės į saugią ir sveiką aplinką įgyvendinimo užtikrinimu. Šalia projektuojamo pastato esančio daugiabučio gyvenamojo namo gyventojai išreiškė poziciją, kad ženklus želdynų plotų sumažinimas pakeičiant juos automobilių stovėjimo vietomis ir stovėjimo vietų perkėlimas į priešingą nuo gatvės pusę pažeidžia aplinkinių namų gyventojų teisę ir teisėtus interesus į sveiką, saugią ir švarią aplinką, ne blogesnę nei buvo nustatyta tvirtinant detalų planą (žr. pažymos 11.1 punktą).

41.9. Konstitucijos 18 straipsnyje nustatyta, kad žmogaus teisės yra prigimtinės (žr. pažymos 13 punktą). Viena pagrindinių visuomenės normalaus vystymosi sąlygų yra tinkama gyventi, kokybiška ir saugi aplinka. Valstybė privalo garantuoti kiekvienam žmogui visų prigimtinių teisių įgyvendinimą, įskaitant ir prigimtines teises gyventi saugioje aplinkoje.

41.10. Viena iš pagrindinių visuomenės normalaus gyvenimo ir vystymosi sąlygų yra tinkama gyventi, kokybiška ir saugi gamtinė aplinka. Valstybė privalo garantuoti kiekvienam žmogui visų prigimtinių teisių įgyvendinimą, įskaitant ir prigimtines teises gyventi saugioje aplinkoje.

Visuomenės teisės į saugią aplinką turinys apima tris pagrindinius elementus: 1) teisę gyventi ir vystytis neužterštoje bei kokybės reikalavimus atitinkančioje aplinkoje; 2) teisę reikalauti iš kompetentingų valstybės institucijų įgyvendinti reikiamas aplinkosaugos priemones; 3) teisę į administracinę arba teisminę pažeistos teisės ar teisėto intereso gynimą.

Teisine prasme aplinka pripažįstama kokybiška ir saugi tuomet, kai gamtos išteklių naudojimas ir teršalų išleidimas į aplinką bei jų koncentracija aplinkoje neviršija tarptautinėse sutartyse, Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktuose nustatytų normatyvų, standartų ir kitų aplinkosaugos teisės aktų reikalavimų. Tai ir yra pagrindiniai teisiniai aplinkos kokybės ir saugumo vertinimo kriterijai.

41.11. Tarptautinio ekonominių, socialių ir kultūrinių teisių pakte nustatyta, kad valstybės narės pripažįsta kiekvieno žmogaus teisę turėti kuo geriausią fizinę ir psichinę sveikatą, bei turi imtis priemonių užtikrinti, kad visais aspektais gerėtų aplinkos ir gamybos higiena (žr. pažymos 12 punktą).

41.12. Reikalavimų automobilių statymui daugiabučių namų teritorijose (žr. pažymos 26 ir 27 punktus) nustatymas teisės aktuose nėra savitiksliis dalykas. Būtent šių reikalavimų nustatymas sietinas su asmenų teisės į sveiką aplinką užtikrinimu, nes yra lyg garantas nuo išorinių triukšmo ir taršos šaltinių (automobilių).

Lietuvos architektų rūmai 2017 rugpjūčio 21 d. kreipėsi į Aplinkos ministeriją (žr. pažymos 9 punktą), atkreipdami dėmesį į tai, kad projektuojant daugiabučius gyvenamuosius namus urbanizuotose teritorijose yra reglamentuoti automobilių parkavimo aikštelėms nustatyti atstumai tiek nuo projektuojamo pastato, tiek nuo greta esančio pastato langų. Lietuvos architektų rūmai teikė Aplinkos ministerijai siūlymą redaguoti STR „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, nustatant, kad reglamentuoti automobilių parkavimo aikštelių atstumai taikytini tik iki greta esančių kito sklypo gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų langų. Tačiau šios nurodytus atstumus reglamentuojančios nuostatos iš esmės nebuvo pakeistos.

Iš projektinių pasiūlymų svarstymo dokumentų matyti, kad minimalius normatyvinius atstumus nuo projektuojamų automobilių stovėjimo vietų iki projektuojamo pastato langų buvo bandyta aiškinti vitrinų, nevarstomų langų, rekuperacinių vėdinimo sistemų ar „kompensacinių“ balkonų įrengimo planavimu (žr. pažymos 11.2 punktą).

41.13. Detalusis planas yra vienas iš privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, kuriuo vadovaujantis yra rengiamas atitinkamo statinio projektas, o techninio projekto sprendinių prieštaravimai Detaliojo plano sprendiniams apsprendžia ginčo Statybos leidimo neteisėtumą ir yra pagrindas naikinti tokį Statybos leidimą.

Teismų praktika rodo, kad VTPSI kreipiasi į teismus dėl statinio techninio projekto sprendinių prieštaravimo detaliojo plano sprendiniams (žr. pažymos 33 punktą), pašalinimo. Tačiau nagrinėjamu atveju VTPSI Departamentui priėmus teigiamą patikrinimo išvadą, nors atsakymai dėl iki šio patikrinimo pradėjimo pateiktame Pareiškėjo skunde nurodytų galimų imperatyvių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nepateikti, **galima daryti prielaidą, kad nurodyti pažeidimai neįvertinti, t. y. nepašalinta abejonė dėl teisės aktų reikalavimų pažeidimo bei viešojo intereso gynimo būtinybės.**

41.14. Teismų praktikoje yra konstatuota, kad **teritorijų planavimo procedūrų teisėtumas yra viešojo intereso svarbos, pažymint, kad prokuroras, gindamas viešąjį interesą užtikrinti teritorijų planavimo procedūros teisėtumą, gina ir šalia planuojamo žemės sklypo esančių daugiabučių namų gyventojų interesus** (žr. pažymos 34 punktą).

42. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 30 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 13 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

Konstitucijoje įtvirtinta prokuroro funkcija, pagal kurią jis įstatyme nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus. Ji detalizuota Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje (žr. pažymos 15 punktą), pagal kurią prokurorai, nustatę asmens, visuomenės, valstybės teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, viešąjį interesą gina įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka pagal asmens, valstybės ar savivaldybių institucijos arba įstaigos pranešimą, pasiūlymą, pareiškimą, skundą arba savo iniciatyva, taip pat – tais atvejais, kai **kitų institucijų pareigūnai, tarnautojai ar jiems prilyginti asmenys, privalantys ginti šį interesą, nesiėmė priemonių pažeidimams pašalinti** (žr. pažymos 35 punktą).

43. Apibendrinant, darytina išvada, kad **tyrimo metu gauta informacija dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, VTPSI Departamente iš esmės neišnagrinėjus Pareiškėjo skunde nurodytų teiginių dėl galimų imperatyvių teisės aktų nuostatų pažeidimų, (žr. pažymos 37-38 punktus) vertintina prokuratūroje (žr. pažymos 15, 34-35 ir 42 punktus), sprendžiant viešojo intereso gynimo klausimą.** Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **ši X skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.**

44. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui rekomenduoti įvertinti šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes dėl galimo viešojo intereso pažeidimo (žr. pažymos 15, 34-35, 37-38 ir 42 punktus); nustatčius viešojo intereso pažeidimą, užtikrinti teisės aktuose nustatytų veiksmų atlikimą.**

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

45. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia: X skundo dalį dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo pripažinti pagrįsta.**

46. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies

1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl imperatyvių teisės aktų nuostatų galimo pažeidimo pažymoje nurodytu aspektu pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

47. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 6, 14 ir 16-17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:

47.1. Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui – įvertinti šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes dėl galimo viešojo intereso pažeidimo (žr. pažymos 15, 34-35, 37-38 ir 42 punktus); nustatčius viešojo intereso pažeidimą, užtikrinti teisės aktuose nustatytų veikslių atlikimą.

47.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai – pateikti išvadas bei informaciją:

47.2.1. ar planinio statybos valstybinės priežiūros patikrinimo metu neišnagrinėjus VTPSI Departamente gautame skunde nurodytų galimų teisės aktų pažeidimų statybą leidžiančio dokumento išdavimo procese, parengta patikrinimo išvada laikytina tinkama; ar neįvertinus skunde nurodytų teiginių dėl imperatyvių teisės aktų pažeidimų pagrįstumo, tokia patikrinimo išvada laikytina teisėta;

47.2.2. ar galimas STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 123 punkte nustatytų privalomų minimalių normatyvinių atstumų nuo projektuojamų automobilių stovėjimo vietų iki projektuojamo pastato langų reikalavimo nesilaikymas, vietoj langų projektuojamame pastate planuojant įrengti vitrinas, rekuperacines vėdinimo sistemas ar „kompensacinius“ balkonus (žr. pažymos 11.2 punktą);

47.2.3. dėl kokių priežasčių buvo pakeistas STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 65² punktas, panaikinant statytojo pareigą registruotais laiškais apie kiekvieną kitą viešą susirinkimą informuoti kaimyninių žemės sklypų valdytojus, naudotojus, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojus, ir nustatant tai tik kaip alternatyvą šios informacijos pateikimui stende.

47.3. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui:

47.3.1. atlikti tarnybinį patikrinimą ne tik dėl VTPSI Departamento tarnautojo, atsakingo už Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skundo išnagrinėjimą, atsakymo į jį parengimą, bet ir tarnautojo, suformulavusio rezoliuciją skundo nagrinėjimui bei atsakingo už atsakymo į skundą parengimo kontrolę, veikslių (pagal Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą ir nustatčius pažeidimą, tarnybinės nuobaudos skyrimui nustatytas trejų metų nuo nusižengimo padarymo terminas (žr. pažymos 17 ir 21 punktus). Atliekant patikrinimus, vertintina ir aplinkybė, ar informacija apie Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. skunde nurodytus galimus teisės aktų pažeidimus (žr. pažymos 4 ir 37.2 punktus) buvo perduota planinį patikrinimą dėl nurodyto statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo atliekančiam VTPSI Departamento tarnautojui;

47.3.2. užtikrinti šioje pažymoje konstatuotų pažeidimų (žr. pažymos 37 punktą) pašalinimą, atliekant teisės aktuose nustatytus veiksmus bei raštu pateikiant teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą į Pareiškėjo 2020 m. liepos 6 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą);

47.3.3. užtikrinti, kad VTPSI Departamente būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir valstybinės priežiūros įstatymo bei Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį išsamų, aiškų, argumentuotą atsakymą, atsižvelgiant į prašymo (skundo) turinį.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas